

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยประสิทธิภาพของวารสาร Niramom Whizz Kids ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความพึงพอใจในวารสารของนักเรียนโรงเรียนนิรมลชุมพร ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. เอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างสื่อการสอน
3. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์
4. เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านแบบวารสาร
5. การสร้างนิตยสารวารสาร
6. หลักการและรูปแบบภาษาอังกฤษในวารสาร
7. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
8. ความพึงพอใจ
9. การทดสอบประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่าน คือ การรับรู้และเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านทั้งที่เป็นข้อเขียนและเครื่องหมายสื่อสารต่างๆ ซึ่งในขณะที่อ่าน ผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์ความสามารถทางภาษาและทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมาประกอบ แล้วนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาสติปัญญา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตลอดจนการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน (หิรัญญา อุปถัมภ์, 2545 : 8) ในทำนองเดียวกัน วนิตา เหล่าเทิดพงษ์ (2545 : 8) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน หรือผู้เขียน โดยเป็นกระบวนการใช้ความคิดความสามารถ ที่จะเข้าใจสารที่อ่านตามความมุ่งหมายของผู้เขียนที่แสดงออกมาในสารนั้นๆ ซึ่งความสามารถที่จะรับสารและถอดสารได้

นั้นเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถในด้านโครงสร้างทางภาษา การจับใจความสำคัญ ตลอดจนการนำประสบการณ์เดิมมาใช้

การเปิดรับสื่อข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิธีการหนึ่งคือ การอ่าน นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “การอ่าน” ไว้มากมาย ซึ่งพอจะนำมาเป็นตัวอย่างได้พอสังเขปดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า “การอ่าน หมายถึง การว่าตามตัวหนังสือ การออกเสียงตามตัวหนังสือ การดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ”

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า “การอ่านเป็นความสามารถของมนุษย์ ที่เข้าใจการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ เข้าใจในเนื้อเรื่อง และแนวความคิดจากสิ่งที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ สัญลักษณ์ การโบกธงของทหารของนักเดินเรือ เครื่องหมายจราจรที่ปรากฏบนท้องถนน รูปภาพ โฆษณาต่างๆ ภาพวาด ภาพเขียน แผนที่ แผนที่ และการเล่นทำทางต่างๆ เป็นต้น”

กุลวดี ทดแทนคุณ และ ธนู ทดแทนคุณ (2549) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง การรับรู้และแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายต่างๆ มาเป็นความคิด ความรู้ และความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำความจากสารนั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

จากความหมายของการอ่านสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การว่าตามตัวหนังสือ การออกเสียงตามตัวหนังสือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) ความสามารถของมนุษย์ ที่เข้าใจการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ เข้าใจในเนื้อเรื่อง และแนวความคิดจากสิ่งที่อ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542) ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจากรายการที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (กุลวดี ทดแทนคุณ และ ธนู ทดแทนคุณ, 2549)

เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) ได้ให้ความหมายว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการค้นหาความหมายจากสิ่งพิมพ์ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่าน การอ่านไม่ได้หมายความว่าเฉพาะการมองผ่านแต่ละประโยค หรือแต่ละย่อหน้าเท่านั้น แต่ผู้อ่านต้องเข้าใจในความคิดเรื่องนั้น ๆ ด้วย (Dale and Joseph, 1971)

พอล ดี ลีดดี้ (Paul D. Leedy อ้างถึงใน วิวัฒน์ ใจเที่ยง, 2539) กล่าวไว้อีกอย่างหนึ่งว่า การอ่าน คือ การรวบรวมความคิด และตีความหมาย ตลอดจนประเมินค่าความคิดเหล่านั้นที่ปรากฏอยู่ตามสิ่งพิมพ์แต่ละหน้า

รูธ ทูซ (Ruth Tooze) ได้กำหนดนิยามของการอ่านไว้หลายประการ ได้แก่

1. การอ่าน คือ แหล่งทรัพยากรสำหรับการดำรงชีวิตอยู่และการเรียนรู้ที่สมบูรณ์
2. การอ่าน คือ การก่อให้เกิดความจรรโลงใจ และจิตใจที่ดี
3. การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในด้านศิลปะเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ ซึ่งมี
ประการ คือ การฟัง การพูด การเขียน และการอ่าน
4. การอ่านเป็นการช่วยส่งเสริมตัวเองให้สัมพันธ์กับเด็ก การอ่านหนังสือต้องเป็นการ
ปรับปรุง ช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างสมบูรณ์ โดยอาศัยหนังสือที่พบเห็น
5. การอ่านเป็นการส่งเสริมอารมณ์ของคนแต่ละคนให้สัมพันธ์กับโลก เป็นการ
ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้

กูดแมน (Goodman, 1979 : 5-6) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการ
รับรู้ทางภาษา การอ่านยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิด ในขณะที่สายตามองตามสัญลักษณ์ของภาษา
สมองจะคิดและตีความ ทำความเข้าใจกับข้อความนั้นๆ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับ
ภาษาในการอ่านตลอดจนถอดความหมายจากบทอ่านได้อย่างกลมกลืน และเหมาะสม ตาม
ความหมายเดิมของผู้เขียนด้วย

สมิธ (Smith, 1976 : 14) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นรูปแบบหนึ่ง
ของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านใน
ลักษณะของการสื่อความหมายกัน โดยผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนเอง ในกระดาษตาม
ลักษณะของการเขียน ของแต่ละบุคคล ผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้
ทั้งนี้ความสามารถที่จะทำนาย หรือถอดความหมายจากข้อความที่อ่าน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม
ของผู้อ่าน อันได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวเรื่อง ความคิดสำคัญๆ ของเรื่อง ตลอดจนความรู้ทางภาษา
ของผู้อ่านเอง

วิดโดว์สัน (Widdowson, 1979 : 174) มีความเห็นว่า การอ่านคือการมีปฏิริยาโต้ตอบ
ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยผู้เขียนพยายามจะถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึกต่างๆ ไปยัง
ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านพยายามจะรับรู้ด้วยการใช้ความสามารถของตน ถอดความหมายจากตัวอักษร

หิรัญญา อุปถัมภ์ (2541 : 8) ได้กล่าวว่า การอ่าน คือ การรับรู้และเข้าใจความหมาย
ของสิ่งที่อ่านทั้งที่เป็นข้อเขียนและเครื่องหมายสื่อสารต่างๆ ซึ่งในขณะที่อ่าน ผู้อ่านต้องใช้
ประสบการณ์ความสามารถทางภาษาและทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมาประกอบ แล้วนำความรู้
มาพัฒนาสติปัญญา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตลอดจนการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

วนิดา เหล่าเทิดพงษ์ (2541 : 8) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ ปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน หรือผู้เขียน โดยเป็นการกระบวนการใช้ความคิดความสามารถ ที่จะเข้าใจ

สารที่อ่านตามความมุ่งหมายของผู้เขียนที่แสดงออกมาในสารนั้นๆ ซึ่งความสามารถที่จะรับสาร และถอดสารได้นั้นเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถในด้านโครงสร้างของภาษา การจับใจความสำคัญ ตลอดจนนำประสบการณ์เดิมมาใช้ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชญ์ พรหมศรี (2535 : 9) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน หรือใกล้เคียงกับความเข้าใจของผู้เขียนส่วน Grabe (1991 : 337) ได้กล่าวว่า การอ่านไม่ใช่กระบวนการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตัวอักษรหรือคำต่อคำ แต่เป็นกระบวนการ ที่ต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลโดยรวม ผู้อ่านที่มีความคล่องในการอ่าน แม้จะมีเวลามากพอในการอ่านทุกๆ คำก็ยังสามารถอ่านได้ด้วยอัตราความเร็วสูงซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความสามารถทางการอ่านสูง จะนำความรู้เดิมมาใช้ในการคาดเดา การสุ่มข้อความและการยืนยันการคาดเดานั้น ได้อย่างรวดเร็วด้วย อีกทั้งการอ่านเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงกิริยาตอบโต้ และอาจตอบโต้กับผู้อื่นด้วย ส่วน พัทน์ น้อยแสงสี (2542 : 24) และสุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 50) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การอ่านเป็นทักษะที่ยู่ยากซับซ้อน เพราะการอ่านเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด และความสามารถเพื่อทำความเข้าใจในสารที่สื่อ ผู้อ่านและผู้เขียนจะต้องสื่อความหมายซึ่งกันและกัน โดยใช้ข้อความ เป็นสื่อ ดังนั้น ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถในการเข้าใจความหมายขององค์ประกอบทางภาษา ซึ่งรวมกันเข้าเป็นสิ่งที่มีความหมาย และผู้อ่านจะต้องตั้งสมมุติฐานได้ คาดเดาความหมายในสิ่งที่อ่านและสื่อความหมายได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนที่แสดงออกมาทางข้อความนั้นมากกว่าการอ่านตัวภาษานั้นๆ

แอฟพอท (Abbot, 1981 : 84) มีความเห็นว่า การอ่าน หมายถึง การตีความหมายของ คำศัพท์แยกจากข้อความในบริบท (Context) โดยผู้อ่านอาจจะอนุมาน (Infer) ความหมายของศัพท์ ได้จากคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำที่มีความหมายคล้ายกัน คำที่มีความหมายตรงกันข้าม โครงสร้างของคำ และจากประสบการณ์ของผู้อ่าน และ Goodman (1982 : 75) ได้กล่าวเสริมว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางภาษาศาสตร์และทางสติปัญญา ซึ่งเริ่มต้นด้วยโครงสร้างภาษาพื้นผิว (Surface Structure) ที่ผู้เขียนเขียนเป็นตัวอักษรและสิ้นสุดด้วยด้วยความหมายที่ผู้อ่านสร้างขึ้น เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ระหว่างความคิดที่ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษา และผู้อ่านแปลความหมาย ออกมาเป็นความคิด Lapp and Flood (1986 : 5-6) มีความเห็นว่า การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับเนื้อความ โดยผู้อ่านจะต้องนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการอ่าน และการที่ผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านจะต้องรับรู้ แปลความ ตีความ ตั้งสมมุติฐานและประเมินสิ่งที่อ่านได้ กระบวนการดังกล่าวจะมีอัตราความเร็วแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับการคุ้นเคยของผู้อ่านต่อเนื้อหาของสิ่งที่ได้อ่าน

การอ่าน คือ กระบวนการค้นหาความหมาย หรือความเข้าใจจากตัวอักษร และสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่ใช้แทนความคิด เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่าน จะเห็นจากคำนิยามดังกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ เซอร์ฟรานซิส เบคอน (Sir Francis Bacon อ้างถึงใน นรินทร์ บุญชู, 2520) นักปรัชญาเมธี ชาวอังกฤษผู้หนึ่งได้กล่าวว่า “การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์” (Reading makes a full man) การอ่าน นับว่ามีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งให้ประโยชน์แก่มนุษย์มาก ทุกด้านและทุกโอกาส ทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านจะช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิดของคนเราให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น การอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายอย่างเป็นพื้นฐาน คือผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ คำ วลี หรือประโยค ที่นำมาเรียบเรียงกันนั้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านว่า ผู้เขียนมีเจตนาที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกเช่นไรให้ผู้อ่านซึ่งถ้ามีความเข้าใจตรงกัน ผู้อ่านก็จะเกิดอรรถรสในการอ่านมากยิ่งขึ้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยมุ่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ยกย่องคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นเทียบเท่ามาตรฐานสากล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง ภารกิจหลักของการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษา คือ มุ่งพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยฝึกการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถเรียนรู้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ในสังคมไทยยุคโลกาภิวัตน์ จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษและได้สนองตอบความต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาอังกฤษของคนไทยโดยพยายามนำเสนอเนื้อหาที่ให้ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์และวิทยุที่นำเสนอรายการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบของการให้ความบันเทิงควบคู่ไปกับการให้ความรู้ภาษาอังกฤษ แต่เราก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อพื้นฐานในการทำหน้าที่ให้ความรู้ผ่านการอ่าน โดยจะเห็นได้ว่าในการให้ความรู้ของสถาบันศึกษาทั้งหลายต่างก็ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลักไม่ว่าจะเป็นหนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง เป็นต้น เพราะสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถเก็บ

เป็นเอกสารอ้างอิง หรือใช้ทบทวนความรู้ได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการอีกด้วย สำหรับสื่อมวลชนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ภาษาอังกฤษตามท้องตลาดทั่วไป

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ในการแสวงหาความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ เนื่องจากเอกสารสิ่งพิมพ์ อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หนังสือ ตำราเรียน ประกาศ และสลากรต่างๆ ยังมีให้เห็นอยู่ทั่วไป ผู้ที่มีทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษสูง ย่อมได้เปรียบในการศึกษาหาความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ ได้อย่างละเอียดและลึกซึ้ง ทำให้ทราบแนวคิด และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้ดี (พาพร พึ่งศักดิ์, 2534 : 1)

การอ่านเป็นการสื่อความหมายทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ ซึ่งผู้เขียนถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน การอ่านจึงเป็นสิ่งที่ต้องใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และความสามารถหลายด้านเพื่อทำความเข้าใจ และเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างมีเหตุผล และความสามารถหลายด้านเพื่อทำความเข้าใจ และเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ของผู้เขียน ตามที่ผู้เขียนสื่อความหมาย ถ้าผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านดีแล้ว จะทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดอย่างมีระบบ และนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของตนเอง การจดจำตามตัวอักษรเพียงอย่างเดียว โดยปราศจากความคิด ความเข้าใจ ก็ไม่ใช่การอ่านที่แท้จริง ความเข้าใจถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใดๆ เลย ก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นแค่เพียงเห็นตัวหนังสือปรากฏขึ้นบนหน้ากระดาษเท่านั้น ไม่สื่อความหมายอะไรทั้งสิ้น เป็นการเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ยังไม่ได้อะไรขึ้นกับสิ่งที่อ่าน ดังนั้นในการอ่านทุกระดับ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน จะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านอย่างเต็มที่ (สาทร เช่นเชาวนิช, 2540 : 75)

การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความพึงพอใจในวารสารของนักเรียนโรงเรียนนิรมลชุมพร เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะความเข้าใจในการอ่านและนิสัยรักการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นจุดเริ่มต้นของการรับรู้จากสิ่งที่อ่าน ถ้าผู้อ่านมีความรู้สึกรู้สึกชื่นชอบและรักในการอ่านภาษาอังกฤษแล้ว ย่อมทำให้ผู้อ่านอ่านอย่างมีความสุข มีความกระตือรือร้นที่จะอ่าน และตรงข้ามกับผู้อ่านที่ไม่สนใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จะทำให้ผู้อ่านไม่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการอ่านภาษาอังกฤษ มีนิสัยไม่รักการอ่าน รู้สึกท้อแท้และเบื่อหน่าย ผลที่ตามมาก็คือประสบความล้มเหลวในการอ่าน ดังนั้น ความเข้าใจในการอ่านและนิสัยรักการอ่านภาษาอังกฤษ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่จะทำให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรพรรณ พรนิมิต, 2534 : 3)

จากการศึกษาสภาพปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะผู้อ่านไม่เข้าใจในการอ่านและนิสัยไม่รักการอ่านภาษาอังกฤษ ขาดความสนใจ

และแรงจูงใจในการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ในการอ่านภาษาอังกฤษ ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532 : 3)

วารสาร Niramon Whizz Kids มีความเหมาะสมในการส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์วารสารให้กับผู้อ่านที่มีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษ จึงต้องการศึกษาและปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมที่สุดและหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพภาษาอังกฤษในวารสาร Niramon Whizz Kids ที่ส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงการเปลี่ยนแปลงกระบวนการรับรู้ที่ได้รับในการตัดสินใจจากสื่อวารสาร ประกอบกับปัจจุบันมีการผลิตสื่อประเภทนี้มาก และมีแนวโน้มการผลิตสูงขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่ค่อยมีผู้ใดหรือหน่วยงานใดศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวารสารภาษาอังกฤษ และหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่ผลิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการประเมินสื่อที่ผลิตหรือทดลองใช้ก่อนผลิตจริงๆ ทั้งนี้ในการผลิตแต่ละครั้งผลิตขึ้นเป็นจำนวนมาก ต้องใช้งบประมาณสูง ในขั้นตอนการออกแบบส่วนใหญ่หน่วยงานต่างๆ มักจะออกแบบเองหรือลอกแบบตามหน่วยงานอื่นๆ จึงทำให้รูปแบบสื่อวารสารมีทั้งความเหมือนและแตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องออกแบบสื่อวารสารและรูปแบบภาษาในวารสารให้ดึงดูดความสนใจและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เนื้อหาสาระหรือแนวคิดในสื่อถึงกลุ่มเป้าหมาย อันจะทำให้ได้รับข่าวสารข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่ารูปแบบมีบทบาทในการดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ดี ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาเป็นสื่อสองมิติที่มีศักยภาพในการแสดงเนื้อหาและกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะรูปเล่มวารสาร Niramon Whizz Kids เป็นวารสารภาษาอังกฤษที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านและความพึงพอใจในวารสารของนักเรียนโรงเรียนนิรมลชุมพร วารสารมีลักษณะการพิมพ์ที่มีสีสันสดใส จำนวน 20 หน้ารวมปกหน้าและปกหลัง ลักษณะวารสารเล็กกะทัดรัดขนาดเท่ากระดาษ A4 จับถนัดมือ ในแต่ละฉบับจะมีคอลัมน์ที่หลากหลาย ได้แก่ การนำเสนอคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เนื้อเรื่องสั้นๆ และบทสนทนาต่างๆ

เมื่อรวบรวมคำศัพท์ตามหัวข้อที่มีในวารสาร Niramon Whizz Kids ในแต่ละฉบับที่จัดพิมพ์แล้ว สามารถจัดหมวดหมู่คลังคำศัพท์ (Lexicon Categories) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 คำศัพท์เป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในวารสาร Niramom Whizz Kids
จำแนกตามกลุ่มเนื้อหา

Niramom Whizz Kids Magazine's Word Categories

Family (ครอบครัว)

1. father	พ่อ	9. uncle	ลุง
2. mother	แม่	10. aunt	ป้า
3. grand father	ปู่ ตา	11. nephew	หลานชาย
4. grand mother	ย่า ยาย	12. niece	หลานสาว
5. son	ลูกชาย	13. cousin	ลูกพี่ลูกน้อง
6. daughter	ลูกสาว	14. husband	สามี
7. brother	พี่ชาย น้องชาย	15. wife	ภรรยา
8. sister	พี่สาว น้องสาว		

Subjects (วิชาต่างๆ)

1. English	อังกฤษ	6. Mathematics	คณิตศาสตร์
2. Foreign Language	ภาษาต่างประเทศ	7. Music	ดนตรี
3. Art	ศิลปะ	8. Physical Education	พลศึกษา
4. Geography	ภูมิศาสตร์	9. Science	วิทยาศาสตร์
5. History	ประวัติศาสตร์	10. Thai	ไทย

Vegetables (ผัก)

1. bean	ถั่ว	6. mushroom	เห็ด
2. cabbage	กะหล่ำปลี	7. onion	หัวหอม
3. carrot	แครอท	8. potato	มันฝรั่ง
4. cucumber	แตงกวา	9. pumpkin	ฟักทอง
5. lettuce	ผักกาดหอม	10. tomato	มะเขือเทศ

Fruits (ผลไม้)

1. apple	แอปเปิ้ล	5. strawberry	สตรอเบอร์รี่
2. banana	กล้วย	6. rose apple	ชมพู
3. mangosteen	มังคุด	7. watermelon	แตงโม
4. papaya	มะละกอ	8. pomelo	ส้มโอ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

Meals (มื้ออาหาร)			
1. breakfast	อาหารเช้า	3. dinner	อาหารเย็น
2. lunch	อาหารกลางวัน	4. supper	อาหารค่ำ
Foods (อาหาร)			
1. bread	ขนมปัง	11. pizza	พิซซ่า
2. boiled egg	ไข่ลวก	12. jam	แยม
3. omelette	ไข่เจียว	13. salad	สลัด
4. cake	เค้ก	14. sandwich	แซนด์วิช
5. chicken	เนื้อไก่	15. soup	แกงจืด
6. egg	ไข่	16. toast	ขนมปังปิ้ง
7. fish	ปลา	17. steak	สเต็ก
8. butter	เนยแข็ง	18. pudding	พุดดิ้ง
9. hamburger	แฮมเบอร์เกอร์	19. meat	เนื้อสัตว์
10. hotdog	ไส้กรอก	20. ham	หมูแฮม
Drink (เครื่องดื่ม)			
1. coffee	กาแฟ	6. milk	นม
2. ice-cream	ไอศกรีม	7. wine	เหล้าองุ่น
3. orange juice	น้ำส้มคั้น	8. cola	โคล่า
4. water	น้ำ	9. green tea	ชาเขียว
5. lemonade	น้ำมะนาว	10. ice	น้ำแข็ง
Animals (สัตว์)			
1. peacock	นกยูง	6. panda	แพนด้า
2. crow	กา	7. dragon	มังกร
3. prawn	กุ้ง	8. turtle	เต่า
4. hare	กระต่ายป่า	9. dinosaur	ไดโนเสาร์
5. lion	สิงโต	10. lady bug	เต่าทอง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

Sports & Games (กีฬา – นันทนาการ)

1. badminton	แบดมินตัน	6. golf	กอล์ฟ
2. basketball	บาสเก็ตบอล	7. running	วิ่งแข่ง
3. boxing	มวย	8. soccer	ฟุตบอล
4. cycling	ขี่จักรยาน	9. swimming	ว่ายน้ำ
5. football	ฟุตบอล	10. table tennis	ปิงปอง

Occupation (อาชีพต่างๆ)

1. teacher	คุณครู	6. firefighter	นักดับเพลิง
2. student	นักเรียน	7. singer	นักร้อง
3. cook	คนครัว	8. architect	สถาปนิก
4. doctor	หมอ	9. artist	ศิลปิน
5. barber	ช่างตัดผม	10. cashier	พนักงานรับจ่ายเงิน

Weather (สภาพอากาศ)

1. hot	ร้อน	8. lightning,	ฟ้าแลบ
2. warm	อบอุ่น	9. rainy	ฝนตก
3. cool	เย็น	10. sunny	มีแดด
4. cold	หนาว	11. windy	มีลมพัดแรง
5. foggy	มีหมอกหนา	12. drizzle	มีฝนตกปรอยๆ
6. cloudy	เมฆมาก	13. muggy	อบอ้าว
7. clear sky	ท้องฟ้าโปร่ง	14. snowy	มีหิมะตก

Days (วันในสัปดาห์)

1. Sunday	วันอาทิตย์	5. Thursday	วันพฤหัสบดี
2. Monday	วันจันทร์	6. Friday	วันศุกร์
3. Tuesday	วันอังคาร	7. Saturday	วันเสาร์
4. Wednesday	วันพุธ		

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

Months (เดือนต่างๆ)

1. January	เดือนมกราคม	7. July	เดือนกรกฎาคม
2. February	เดือนกุมภาพันธ์	8. August	เดือนสิงหาคม
3. March	เดือนมีนาคม	9. September	เดือนกันยายน
4. April	เดือนเมษายน	10. October	เดือนตุลาคม
5. May	เดือนพฤษภาคม	11. November	เดือนพฤศจิกายน
6. June	เดือนมิถุนายน	12. December	เดือนธันวาคม

Seasons (in Thailand)

1. cold season	ฤดูหนาว	3. rainy season	ฤดูฝน
2. hot season	ฤดูร้อน		

Nation Holidays (วันสำคัญและวันหยุดประจำปี)

1. New Year's Day	วันขึ้นปีใหม่
2. Songkran Day	วันสงกรานต์
3. The Queen's Birthday	วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
4. The King's Birthday	วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงค์
5. Halloween	วันฮาโลวีน
6. Christmas	วันคริสตมาส

Places (สถานที่)

1. airport	สนามบิน	6. Singapore	สิงคโปร์
2. bank	ธนาคาร	7. New Zealand	นิวซีแลนด์
3. library	ห้องสมุด	8. museum	พิพิธภัณฑ
4. market	ตลาด	9. cinema	โรงภาพยนตร์
5. school	โรงเรียน	10. university	มหาวิทยาลัย

Rooms (ห้องต่างๆ)

1. bathroom	ห้องน้ำ	4. kitchen	ห้องครัว
2. bedroom	ห้องนอน	5. living room	ห้องนั่งเล่น
3. classroom	ห้องเรียน		

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

Preposition of Place (คำบุพบทแสดงสถานที่)			
1. in	ข้างใน	7. next	ถัดไป
2. on	ข้างบน	8. between	ระหว่าง
3. under	ข้างล่าง	9. over	เหนือศีรษะ
4. at	ที่	10. top	บนสุด
5. in front of	ข้างหน้า	11. opposite	ตรงข้าม
6. near	ใกล้	12. round	รอบๆ

ในวารสาร Niramom Whizz Kids มีประโยคคำสั่ง (Command) ประโยคขอร้อง (Request) และยังพบข้อความที่ได้จากสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมากมายในลักษณะของป้ายประกาศ (Notice) เช่น จากป้ายประกาศ ในสถานที่ต่างๆ ตามถนนหนทาง สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น หรือจากบรรจุภัณฑ์ของสินค้าต่างๆ โดยข้อความที่พบจะมีลักษณะสะดุดตา สั้นๆ ไม่เยิ่นเย้อ สามารถสื่อความหมาย โดยผู้อ่านไม่ต้องเสียเวลาหยุดอ่านแต่สามารถมองผ่านและเก็บใจความได้ทันที

ตารางที่ 2.2 ประโยคภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Niramon Whizz Kids Magazine's Command, Request and Notice

Watch Your Head	ระวังศีรษะ
Stop	สั่งให้หยุด
Do not touch	ห้ามแตะต้อง
No smoking	ห้ามสูบบุหรี่
Please do not park here	ห้ามจอดรถที่นี่

Niramon Whizz Kids Magazine's Introducing Oneself

May I introduce myself?

Please to meet you.

My name's.....

It's nice to meet you.

I am.....

I would like to.....

Niramon Whizz Kids Magazine's Idioms

Oh man!	โน่นนี่ เป็นคำแสดงของวัยรุ่น ใช้เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ หรือแปลว่า เซ็ง
Take it easy	ตรงกับสำนวนที่ว่า “อย่าเพิ่งตื่นไปก่อนไข้” ใช้เพื่อปลอบใจอีกฝ่ายหนึ่งให้ใจเย็น
Blue eyed boy	เด็กผู้ชายที่เป็นคนโปรด
Green thumb	ความสามารถในการปลูกพืชให้เจริญเติบโตสมบูรณ์

Niramon Whizz Kids Magazine's Sentences

Affirmative (ประโยคบอกเล่า)

- We are going to birthday party.
 - She is my mom.
 - A symbol of Halloween is the Jack O'lantern.
 - I will call to KFC Delivery.
 - It's time for lunch.
 - I hate school.
 - Dad is my hero.
-

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

- Fon looks really sad.
- The parents give parties for their children's friend.
- We play football every Sunday.
- She's got black long hair.
- She is very nice and friendly.

Negative (ประโยคปฏิเสธ)

- We don't have them.
- We don't like school.
- I am not crazy enough to do that.
- I didn't mean like that.
- I won't like it.
- You don't have friends.
- I couldn't help you.
- I don't think so.
- I didn't know your brother.
- My brother doesn't have blue eyes.
- I am not a lucky girl.
- He does not go to school every day.

Interrogative (ประโยคคำถาม)

- Does she walk to school?
 - Are you studying English?
 - Do they always go to school?
 - What are you talking about?
 - Are you smoking?
 - What does this strange word actually mean?
 - What would you like to have?
 - Do you have shrimp?
-

ด้วยเหตุนี้ประสิทธิภาพของวารสารภาษาอังกฤษ Niramon Whizz Kids ที่ผลิตขึ้นมาจะเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพในการเสนอข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ผ่านสื่อวารสาร เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายให้มีความเข้าใจในการอ่านและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่มากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาการหาประสิทธิภาพของวารสารภาษาอังกฤษ Niramon Whizz Kids เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวารสาร เพื่อสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

ความเข้าใจในการอ่าน

นิยามความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่าน เพราะถ้าสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องก็จะได้รับความรู้จากการอ่านได้เต็มที่ (สุชาดา ชัยวิวัฒน์ตระกูล, 2544 : 15) ได้เสนอความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า การมีปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมของผู้อ่านอย่างมีเหตุผลเป็นเข้าใจกันได้ เป็นการสร้างความหมายจากเนื้อหาที่อ่าน สามารถสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จนกระทั่งทำนายเรื่องได้มากก็ยิ่งทำนายเรื่องได้มากก็ยิ่งสามารถเข้าใจเนื้อหาที่อ่านได้มากเท่านั้น (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532) นอกจากนี้ความเข้าใจในการอ่านยังหมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการใช้โครงสร้างในไวยากรณ์ภาษามาใช้ตีความหมายจากเรื่องที่ผู้เขียนไว้ ซึ่งผู้อ่านในการจะต้องตีความให้ตรงกับความต้องการของผู้เขียนจึงจะนับว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ เพราะผู้อ่านสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง สรุปใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ สรุปความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เขียน ตลอดจนนำมาบูรณาการกับความคิด ความรู้สึก จินตนาการกับความรู้อื่นๆ ของตนเองได้ (วนิดา เหล่าเทิดพงษ์, 2541 : 12)

จากความพยายามของความเข้าใจการอ่านดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านหมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิม และความสามารถทางด้านภาษาของผู้อ่าน จนสามารถตีความถอดความ และจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน ตลอดจนใช้ความรู้สึกนึกคิดของตนเองในการจินตนาการ คาดคะเนความหมายต่างๆ ทั้งที่ปรากฏเป็นตัวอักษร และแอบแฝงอยู่นั้นได้อย่างถูกต้อง

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่านมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้อ่าน เพราะระดับความเข้าใจในการอ่าน จะบอกว่าคุณมีพัฒนาการการอ่านอยู่ในระดับใด จะต้องแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมในระดับที่สูงขึ้นอย่างไร

ระดับความเข้าใจในการอ่านมีหลายระดับคือ

1. ระดับความจำ (Memory) ที่ระดับที่ผู้อ่านสามารถจำในสิ่งที่ผู้เขียน เขียนไว้ได้ เช่น จำได้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง คำสั่ง และลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นความเข้าใจในการอ่านตามตัวอักษร (Literal Comprehension) หรือมีความหมายตามตัวอักษร คือ สามารถอ่านจับใจความเรื่องราว รายละเอียดต่างๆ ที่เป็นข้อปลีกย่อย ความสามารถในการเปรียบเทียบเรื่องราวที่อ่านในแง่ของความแตกต่างและความเหมือน ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลและความสามารถในการชี้ให้เห็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวกับบุคคลจากเรื่องที่อ่าน และความสามารถในการจดจำและทบทวนเรื่องที่อ่าน

2. ระดับการแปลความหมาย (Translation) เป็นระดับความเข้าใจที่ผู้อ่าน นำข้อความหรือเรื่องราวที่อ่าน ไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลจากภาษาหนึ่งอีกภาษาหนึ่ง การใช้คำจำกัดความ การนำใจความแปลเป็นแผนภูมิ เป็นต้น

3. ระดับการตีความ (Interpretation) เป็นระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนมิได้เขียนไว้โดยตรง หรือมีความหมายโดยนัย เช่น การคาดคะเนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งระดับความเข้าใจที่สูงกว่าระดับการอ่านเอาเรื่องคือ การอ่านแล้วแปลความ ตีความ ขยายความ สิ่งสำคัญก็คือผู้อ่านต้องจำเรื่องให้ได้ก่อน

4. ระดับการประยุกต์ใช้ (Application) เป็นระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจในหลักการ และนำไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ

5. ระดับการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนย่อยที่ประกอบเข้าเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การวิเคราะห์โฆษณา การวิเคราะห์คำประพันธ์ การเข้าถึงความไม่สมเหตุสมผลของเรื่องที่อ่าน ตลอดจนการลงความเห็นในเรื่องที่อ่านได้ และความเข้าใจในการวินิจฉัยเรื่องราวที่อ่าน (Inferential Comprehension) เป็นความสามารถในการที่จะให้ความคิดและรายละเอียดที่ได้จากการอ่าน ตลอดจนการนำเอาความคิดเห็นและประสบการณ์ส่วนตัว มาใช้สรุปให้ความคิดเห็นในแง่สนับสนุนรายละเอียด สรุปใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์และตีความของภาษา ซึ่งไม่ได้ปรากฏโดยตรงจากข้อความหรือเรื่องที่อ่านเลย

6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการนำเอาความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านมา รวบรวมและจัดเรียบเรียงใหม่ (Surfcaster) ระดับการเรียบเรียงลำดับข้อความ (Re-Organization)

หมายถึง ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อความ เรียงลำดับข้อมูล หรือความคิดเป็นลำดับอย่างถูกต้อง

7. ระดับการประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถในการกำหนดเกณฑ์และตัดสินเรื่อง ที่อ่าน โดยอาศัยเกณฑ์จากประสบการณ์ของตนเอง และยังหมายถึง ผู้อ่านเข้าใจและสามารถที่จะประเมินได้ว่า ข้อมูลหรือเนื้อหาสาระที่อ่านนั้นมีความถูกต้องหรือยอมรับได้หรือไม่ เพราะอะไร ทั้งที่ผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยวิเคราะห์ และตัดสิน คือผู้อ่านสามารถประเมินหรือวิจารณ์เรื่อง ที่อ่านได้นั่นเอง

นอกจากนี้ รูบิน (Rubin, 1991 : 327-328) ได้แบ่งระดับของความเข้าใจในการอ่านเป็น 4 ระดับดังนี้

1. การเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Comprehension) เป็นความสามารถขั้นต่ำซึ่งเป็นการตอบคำถามที่ง่าย ๆ เกี่ยวกับความหมายของคำซึ่งผู้เรียนจะใช้ทักษะการจำข้อมูลจากหนังสือ ความเข้าใจในระดับนี้เป็นพื้นฐานของความคิดในระดับสูงต่อไป

2. การตีความ (Interpretation) เป็นระดับความเข้าใจที่สูงขึ้น คำถามที่ใช้จะไม่ใช่คำถามโดยตรงจากเนื้อความที่อ่าน ในการตอบคำถามจะต้องอาศัยการแปลความซึ่งผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาและสามารถทำงานในระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

3. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading) เป็นระดับการอ่านสูงขึ้นไปอีก เพราะต้องใช้การประเมินค่าสิ่งที่อ่าน การตัดสินใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน ค่านิยมและความจริงที่ได้จากการอ่านเป็นความสามารถในการตัดสินที่อ่านรวบรวมได้จากการแปลความและประยุกต์ใช้การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน รวมทั้งความสามารถในการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างเรื่องเพื่อผันกับความจริง

4. การอ่านอย่างสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นการใช้ระดับความคิดที่กว้างขวางออกไปซึ่งนอกเหนือไปจากการอ่านทั้ง 3 ระดับ ที่กล่าวมา การอ่านอย่างสร้างสรรค์นั้นผู้อ่านจะต้องพยายามที่จะค้นหาแนวคิดจากสิ่ง ที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ในเนื้อหา

ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แฮริส และสิไฟฟ์ (Harris and Sipay, 1990 : 583-586) เห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านมี 4 ระดับได้แก่

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Comprehension) คือ ความเข้าใจตามตัวอักษรที่ปรากฏในบทอ่านซึ่งมีความหมายโดยตรง ประกอบด้วยข้อความที่มักปรากฏเป็นประโยคเดียว

2. ความเข้าใจระดับสรุปอ้างอิง (Inferential Comprehension) คือ ความเข้าใจที่ผู้อ่านจะสรุปอ้างอิง หรือลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน เมื่อใช้ความรู้หรือประสบการณ์ของตนเป็น

พื้นฐานในการคิดและการเชื่อมโยงข้อมูล รวมทั้งการจินตนาการที่กว้างไกลออกไปจากข้อความที่ปรากฏความเข้าใจในระดับนี้ได้แก่

2.1 การสรุปอ้างอิงจากการเชื่อมโยงข้อมูล (Bridging Inferences) เป็นการเชื่อมโยงข้อความตั้งแต่ 2 ข้อความขึ้นไป แม้ว่าจะไม่มีการระบุความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนก็ตาม เช่น การแสดงความเป็นเหตุเป็นผลกัน

2.2 การสรุปอ้างอิงจากเนื้อเรื่อง (Contextual or Elaborated Inferences) เป็นการเชื่อมโยงภูมิหลังทางความรู้ที่ผู้อ่านมีในขณะที่อ่านเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลที่ผู้เขียนไม่ได้บอก เช่น การที่ผู้อ่านรู้ว่าตัวละครแต่ตัวละครสักอย่างใดในสถานการณ์ต่างๆ ในเนื้อเรื่องแม้ว่า ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้

2.3 การสรุปอ้างอิงจากโครงสร้างของบทอ่าน (Structural Inferencing) เป็นการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่อ่านรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของบทอ่านเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

3. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) คือ ความเข้าใจที่ต้องอาศัยความคิด และวิจรรณญาณมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อความที่อ่าน

4. การอ่านเชิงสร้างสรรค์ (Creative Reading) คือ ความเข้าใจที่เกิดจากที่ผู้อ่านคิดขยายเกินออกไปจากเนื้อหาที่ปรากฏเพื่อให้ได้แนวคิดหรือข้อสรุปใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม

จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านมีหลายระดับซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านนั้นเริ่มต้นที่ความเข้าใจระดับพื้นฐานก่อนแล้วจึงพัฒนาขึ้นตามลำดับจนถึงระดับความเข้าใจระดับสูงสุด และการที่จะให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านระดับใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้อ่านกำหนดแนวทางในการฝึกฝนเพื่อผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านในระดับนั้นๆ อย่างแท้จริง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้อ่านจะอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระดับสรุปอ้างอิง เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวมของเนื้อเรื่องหรือการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้ผู้อ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้องผู้อ่านสามารถนำความเข้าใจที่ได้จากการอ่านไปอภิปราย วิเคราะห์วิจารณ์หรือประยุกต์ใช้กิจกรรมหลังการอ่านที่น่าเสนออย่างสร้างสรรค์ในภายหลัง เช่น การเล่าเรื่อง การเขียนรายงานการอ่าน Book Journal การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ การร้องเพลง การวาดภาพการ์ตูน จากเรื่องที่อ่าน หรือการจัดบอร์ด เป็นต้น

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้วิธีอ่านและสามารถใช้เทคนิคการอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีได้จึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยัง

ต้องผสมผสานกับความสนใจของนักเรียนเพื่อเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545 : 1) การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเรา ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความก้าวหน้า ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมโลกในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคข่าวสารข้อมูลแพร่หลาย การอ่านช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้อ่าน เสมือนผู้อ่านได้ท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ ได้โดยการศึกษาจากการอ่านหนังสือซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในวงสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ในหมู่เพื่อนฝูงได้เป็นอย่างดี และสามารถนำความคิดดังกล่าวมาช่วยแก้ไขปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจและส่วนตัวได้ ความรู้ที่ได้สามารถนำมาปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมหน้าที่การงานให้ก้าวหน้าและใช้ในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง ดังนั้นจึงมีความสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญาของคนเราให้มีความคิด พิจารณาและไตร่ตรองต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง สามารถปรับปรุงพัฒนาและแก้ปัญหาให้ดีขึ้น การอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตข้างหน้า

ดังนั้น การเน้นให้ผู้อ่านอ่านในปริมาณมากๆ ทำให้ผู้อ่านได้รับตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ในปริมาณมากจนกระทั่งผู้อ่านได้รับรู้และสั่งสมความรู้ทางด้านคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษาอย่างเพียงพอที่จะทำให้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนพัฒนาขึ้นได้

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้งผู้อ่านจะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการอ่าน ซึ่งนักศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการอ่านเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับความสำคัญของการอ่านมาก แต่ความสำคัญของการอ่านที่มีต่อบุคคลแต่ละคนไม่เหมือนกัน ซึ่งจะแตกต่างกันตามวัย เพศ อาชีพ ความสนใจ และวิธีการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่านที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ คือ (นรินทร์ บุญชู, 2532)

1. เพื่อให้ทราบเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ
2. เพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ
3. เพื่อให้ทราบถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกนี้
4. เพื่อทราบเรื่องราวชีวประวัติบุคคลสำคัญต่างๆ
5. เพื่อทราบถึงแนวความคิดอ่านของบุคคลในแต่ละยุค
6. เพื่อเรียนรู้ถึงทัศนคติต่างๆ
7. เพื่อให้เกิดแนวความคิดอ่านแก่ตนเอง
8. เพื่อให้เข้าใจปัญหามานานาชนิดในโลกปัจจุบัน
9. เพื่อให้รู้ผิดรู้ถูก

10. เพื่อให้ก้าวหน้าในอาชีพ
11. เพื่อแก้ปัญหาบางประการที่ผู้อ่านต้องการทราบ
12. เพื่อช่วยให้เกิดการลงมือกระทำงาน

จากจุดมุ่งหมายการอ่านดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมาย คือ อ่านเพื่อความรู้และความบันเทิง ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านและสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านจะต้องทราบว่า ตนเองอ่านเพื่ออะไรและเมื่ออ่านแล้วได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่

ความสามารถในการอ่าน

สิ่งสำคัญที่สุดของการอ่าน ก็คือความสามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ดังที่ ดิงเกอร์ (Tinker, 1968 : 15) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด เพราะถ้าสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องแล้ว ก็จะได้รับความรู้จากการอ่านอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการสอนอ่านเพื่อเข้าใจในเรื่องนั้น ผู้สอนจะต้องทราบถึงองค์ประกอบพื้นฐานของการอ่านเพื่อเข้าใจ ดังนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ (Words Meaning) ถือว่าเป็นทักษะขั้นพื้นฐานถ้าผู้อ่านรู้ความหมายของคำไม่เพียงพอ ผู้อ่านจะไม่สามารถเข้าใจประโยคในอนุเฉทและไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้
2. การเข้าใจความหมายของหน่วยความคิด (Thought Units) นักเรียนจะสามารถเข้าใจความหมายของกลุ่มคำได้ ต่อเมื่อนักเรียนรู้จักอ่านเป็นหน่วยความคิด การอ่านทีละคำไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อความที่ตนอ่านได้
3. การเข้าใจประโยค (Sentences Comprehension) เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายของคำและรู้จักอ่านเป็นหน่วยความคิดแล้ว ผู้อ่านจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและกลุ่มคำในประโยคด้วย
4. การเข้าใจในอนุเฉท (Paragraph) ผู้อ่านจะเข้าใจอนุเฉทได้ ก็ต่อเมื่อมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในอนุเฉท หากผู้อ่านขาดความสามารถด้านนี้ ผู้อ่านจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้
5. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเฉท (Comprehension of Large Units) นักเรียนจะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่ยาวขึ้นได้ ต่อเมื่อผู้อ่านสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้ และจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ของอนุเฉทด้วย

สมิธ (Smith, 1976 อ้างถึงใน วรพรรณ พรนิมิต, 2534 : 32) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า สิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักคือ ความหมายที่ได้จากข้อความที่อ่าน มิใช่ความหมายที่

เขียนบรรยายเป็นตัวอักษรในสิ่งพิมพ์เท่านั้น แต่เป็นความหมายที่เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนและผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านเข้าใจ หมายความว่า ผู้อ่านต้องสามารถเชื่อมโยงความคิดของผู้เขียน กับสิ่งที่ตนรู้มาก่อนแล้ว ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำแต่ละคำ ประโยคแต่ละประโยค และรวบรวมความคิดของผู้เขียนไว้ในข้อความที่ผู้อ่าน อ่านแต่ละหน้า

คัสเฮนเบอร์รี่ (Cushenbery, 1977 : 37-39) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโดยใช้ความรู้ทางภาษาของผู้อ่าน สามารถสรุปใจความ และจุดประสงค์ของเรื่องที่อ่าน แยกแยะความแตกต่างของข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ตลอดจนเรียบเรียงเรื่องใหม่

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่จะหาความหมายจากสิ่งที่ผู้เขียนสื่อออกมาเป็นตัวอักษร สามารถจับใจความสำคัญและหารายละเอียดของเรื่อง ลำดับความ บอกเหตุผล และสามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

กลวิธีในการอ่าน

การอ่านจะได้ผลดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการอ่านซึ่งมีหลายวิธีแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และประเภทของหนังสือที่อ่าน ถ้าผู้อ่านใช้วิธีการที่เหมาะสมแล้วก็จะเป็นการพัฒนาความสามารถในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง กุสุมา รัชมณี (2541 : 83-85) ได้เสนอวิธีการอ่านแบบต่างๆมีดังนี้

1. การอ่านแบบคร่าวๆ (Skimming) คือ การอ่านเพื่อให้ได้ภาพรวมของเนื้อเรื่องตอนนั้น หรือเพื่อสำรวจเนื้อหาอย่างกว้างๆ ของหนังสือเล่มนั้น เพื่อเก็บเนื้อหาเป็นข้อมูลไว้ใช้ต่อไปเป็นวิธีการอ่านอย่างรวดเร็วโดยข้ามข้อความบางตอนบ้าง แต่ต้องสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อความตอนนั้นๆ ได้ครบถ้วน

2. การอ่านแบบกวาดสายตา (Scanning) คือ การอ่านเพื่อค้นหาเรื่องที่ผู้อ่านต้องการในขณะนั้น ใช้วิธีการกวาดสายตาอย่างรวดเร็วทีละ 2-3 บรรทัด เพื่อหาสิ่งที่ต้องการโดยไม่สนใจเนื้อหาส่วนอื่นๆ เลย เป็นการอ่านแบบเจาะจงในสิ่งที่ตนต้องการอ่านเท่านั้น

3. การอ่านอย่างละเอียด (Intensive Reading) การอ่านอย่างละเอียดเป็นการอ่านขั้นสุดท้ายหลังจากที่ผู้อ่านใช้วิธีการอ่านแบบคร่าวหรือการอ่านแบบกวาดสายตาแล้ว เป็นการอ่านอย่างพิถีพิถัน คือ การอ่านแล้วต้องตีความเนื้อหาอย่างละเอียดและระมัดระวัง การอ่านงานบางชนิดในขั้นนี้อาจต้องพินิจถึงความงามทางวรรณศิลป์ด้วย

การใช้ตัวชี้แนะที่เป็นคำเหมือนและคำตรงข้าม (Synonym and Antonym Clue)

เป็นกลวิธีหนึ่งที่ใช้ในการอ่าน โดยที่ตัวชี้แนะ (Clue) จะเป็นตัวช่วยให้เราแก้ปัญหาในการอ่านได้ โดยดูได้จากบริบท (Context) ซึ่งบริบท หมายถึง ข้อความหรือคำศัพท์หลายๆ คำซึ่งอยู่แวดล้อมคำศัพท์ตัวที่เราไม่ทราบความหมายและบริบทจะช่วยให้เราเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้นั้นได้ กลวิธีนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านที่ไม่สามารถให้ความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้ความหมาย ผู้อ่านสามารถใช้คำเหมือนและคำตรงข้ามช่วยในการเดาความหมายของคำศัพท์ที่พบเพื่อทำให้ความหมายนั้นชัดเจนขึ้น เป็นการประหยัดเวลา และไม่เสียจังหวะในการอ่าน ไม่ต้องใช้พจนานุกรม แต่จะสังเกตจากคำหรือข้อความที่อยู่ในบทอ่าน

ลักษณะของไวยากรณ์

นักการศึกษาได้ให้ความหมายแตกต่างกันตามลักษณะของไวยากรณ์ (the nature of grammar) ดังนี้

ไวยากรณ์ในลักษณะที่เน้นรูปแบบ

ลาโด (1961 : 141-143) ได้ให้ความหมายของไวยากรณ์และโครงสร้างไวยากรณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ไวยากรณ์ หมายถึงวิชาที่ว่าด้วยกฎเกณฑ์ความถูกต้อง และหมายถึงกฎที่จะบอกให้นักเรียนทราบว่ากฎใดควรใช้หรือกฎใดไม่ควรใช้
2. โครงสร้างไวยากรณ์ หมายถึง แบบแผน (Pattern) ของการจัดเรียงคำในประโยค และรูปแบบของการจัดเรียงเรียงส่วนประกอบของคำ หน่วยคำซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษาที่ทำหน้าที่สื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ก็คือประโยค ซึ่งประกอบด้วยคำ การจัดเรียงเรียงกลุ่มคำ การเน้นเสียง ระดับเสียง และขอบเขตของประโยค ซึ่งการจัดเรียงเรียงหน่วยต่างๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง

โบเวน (1985 : 161) กล่าวว่าไวยากรณ์ หมายถึง คำอธิบายของโครงสร้างทางภาษา และระเบียบวิธีการเรียบเรียงคำ วลีในประโยค ซึ่งประโยคที่เรียบเรียงมานี้ประกอบด้วย ความหมาย และหน้าที่ ความหมายของไวยากรณ์บางครั้งจะรวมระบบเสียงในภาษาด้วย

คริสตัล (อ้างถึงใน Dickins, 1991 : 113) ให้คำจำกัดความของไวยากรณ์ว่า เป็นเรื่องของการอธิบายเกี่ยวกับภาษาซึ่งให้ความสำคัญกับการเชื่อมคำต่อกันเป็นประโยค

บาทสโตน (1994 : 4) กล่าวว่าไวยากรณ์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประโยคและคำ และการศึกษาไวยากรณ์ทำให้เราทราบเกี่ยวกับโครงสร้างและกฎเกณฑ์ซึ่งเป็นพื้นฐานของภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับระบบของภาษา

จากคำจำกัดความดังกล่าวสรุปได้ว่า ไวยากรณ์ถูกจำกัดอยู่ในลักษณะของกฎเกณฑ์ รูปแบบและโครงสร้าง โดยไม่พิจารณาในเรื่องความหมายและการใช้ภาษาในบริบท ดังนั้นในการสอนภาษาตลอดจนการทดสอบจะให้ความสำคัญที่โครงสร้างภาษา

ไวยากรณ์ในลักษณะของความหมายและการใช้ภาษา

โบลิงเกอร์ (1977 : 4) อธิบายความหมายของไวยากรณ์ว่า เป็นการนำคำหรือกลุ่มคำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยคตามโครงสร้างภาษา เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายได้ตามต้องการ พร้อมกับการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

ลีช (1983 : 152) อธิบายไวยากรณ์ในด้านการนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริงว่า ไม่ว่าจะเป็ ไวยากรณ์ประเภทใดก็อาจจะวิเคราะห์ได้ 3 ระดับ คือ 1. ระดับโครงสร้างภาษา (Syntactic) 2. ระดับความหมายของภาษา (Semantic) และ 3. ระดับภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน (Pragmatic)

โบเวน (1985 : 161) ได้ให้ความหมายของไวยากรณ์ว่า เป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการเรียบเรียงคำที่มีความหมายเพื่อนำมาใช้ในการสื่อสาร

ดิลคิน และ วูด (1988 : 632) ได้ให้คำจำกัดความของไวยากรณ์ไว้ว่า ไวยากรณ์ คือ สิ่ง ที่ช่วยในการแนะนำองค์ประกอบต่างๆที่สำคัญต่อการตีความประโยคได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสาร หัวข้อการสนทนา เวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น อารมณ์ของผู้พูด และทัศนคติของผู้พูด

โคลส (อ้างถึงใน Rea, 1995 : 113) กล่าวว่าไวยากรณ์หมายถึง ระบบของคำที่จะช่วยตัดสินใจว่า ในการจัดรูปแบบการสร้างประโยคซึ่งมีคำเรียบเรียงอยู่ควรจะมีการจัดการในรูปแบบใด จึงจะถูกต้องเหมาะสมตามการใช้

จะสังเกตเห็นได้ว่า นักการศึกษาให้ความสำคัญต่อไวยากรณ์ไม่เพียงแต่ในส่วนของ รูปแบบและโครงสร้างเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษาสื่อความหมาย ในแต่ละสถานการณ์ของการสื่อสารด้วย

วิเคราะห์โครงสร้างคำ

เป็นสิ่งที่ช่วยในเรื่องการเดาความหมายของคำศัพท์ กรณีที่ข้อความที่อ่านไม่มีตัวชี้แนะหรือคำเชื่อมใดๆ ในบริบทที่จะเอื้อให้เดาคำศัพท์ได้ ดังนั้นการหาความหมายจาก ส่วนประกอบของคำจะช่วยให้ทราบความหมายได้โดยง่ายและเร็วขึ้น

ตัวอย่าง การวิเคราะห์โครงสร้างของคำ

friend - root word 1 ตัว

pen – friend - root word (pen) + root word (friend) ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจเรียกได้

ว่าเป็นคำผสม (Compound)

- friendly - root word (friend) + suffix (-ly)
 unfriendly - prefix (un) + root word (friend) + suffix (-ly)
 friendliness - root word (friend) + suffix (-ly) + suffix (-ness)

root word จะมีความหมายได้อย่างสมบูรณ์ ส่วน prefix กับ suffix ต้องใช้เติมหน้า และเติมหลัง root word จะอยู่ต่อๆ ไม่ได้ จำเป็นต้องใช้ประกอบคำเสมอ

prefix จะใช้เติมข้างหน้า root word ส่วน suffix จะใช้เติมข้างท้าย ซึ่งจะทำได้ ประเภทคำใหม่ อันเนื่องมาจากการสร้างคำ โดยใช้ prefix และ suffix เช่น kind เป็น adjective เมื่อเติม suffix (-ness) เข้าท้ายคำ kind ก็จะได้ kindness ซึ่งเป็นคำนามแต่ความหมายก็ยังคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเท่านั้น

จากกลวิธีการอ่านที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า การอ่านแต่ละวิธีนั้นจะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านในการที่จะเลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน ซึ่งผู้อ่านเป็นผู้กำหนดเพื่อให้การอ่านนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายและเป็นการอ่านที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน

ความหมายของสื่อการสอน

กอบกุล (2546) ได้รวบรวมความหมายของการสื่อสารไว้ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาคำว่า “สื่อ” ในภาษาไทยตรงกับคำภาษาอังกฤษ พบว่า มีความหมายตรงกับคำว่า “Media” (ในกรณีที่มีความหมายเป็นเอกพจน์จะใช้คำว่า “Medium”) คำว่าสื่อในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของคำนี้ไว้ดังนี้

สื่อ(กริยา) หมายถึง ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมายชักนำให้รู้จักกัน สื่อ (นาม) หมายถึง สิ่งที่ติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน เช่น ใช้จดหมายเป็นสื่อติดต่อกัน เรียกผู้ที่ทำหน้าที่ชักนำให้ชายหญิงได้แต่งงานกันว่า พ่อสื่อหรือแม่สื่อ; (ศิลปะ) วัสดุต่างๆที่นำมาสร้างสรรค์งานศิลปกรรมให้มีความหมายตามความคิดซึ่งเป็นศิลป์ประสงค์แสดงออกเช่นนั้น เช่นสื่อผสม นักเทคโนโลยีการศึกษาได้มีการนิยามความหมายของคำว่า “สื่อ”ไว้ดังต่อไปนี้

เขียนนิช ให้คำจำกัดของคำว่า สื่อ ไว้ดังนี้

สื่อ คือ ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เขียนนิช และคณะยังได้ขยายความเพิ่มเติมอีกว่า Media มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน มีความหมายว่า ระหว่าง (Between) หมายถึง อะไรก็ตาม ซึ่งทำการบรรทุกหรือนำพาข้อมูล หรือสารสนเทศสื่อ เป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างแหล่งกำเนิดสารกับผู้รับสาร

โรมิสโซว์สกี (1992) ให้คำจำกัดความหมายของคำว่า สื่อ ไว้ดังนี้

สื่อ หมายถึง สิ่งใดๆก็ตามที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งกำเนิดของสารผู้รับสารเป็นสิ่งที่นำพาสารจากแหล่งกำเนิดไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดผลใดๆตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

คุณค่าของสื่อการสอน

สื่อการสอนนั้นจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีจำเป็นและสำคัญในระบบของการเรียนการสอน หรือระบบการศึกษา เมื่อพิจารณาว่าสื่อการสอนนั้นมีประโยชน์หรือมีคุณค่าอย่างไรในระบบการเรียนการสอน ก็มีนักศึกษามากมายท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้หลายประเด็นด้วยกัน ในที่นี้จะแบ่งการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของสื่อการสอนออกเป็น 3 ด้านคือ

1. คุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้เรียน
2. คุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้สอน
3. คุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อสถาบันการศึกษา

คุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้เรียน

เมื่อพิจารณาค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้เรียนจะพบว่าสื่อการสอนมีคุณค่าต่อผู้เรียนดังต่อไปนี้ (Kemp, 1989 อ้างถึงใน สาโรจน์, 2535)

1. ช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน

สื่อการสอนช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเนื้อหาการเรียนที่นำเสนอผ่านทางสื่อการสอนความสนใจเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนรู้เพราะอาจนับได้ว่าเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในที่สุด เช่น ก่อนที่จะเริ่มต้นการสอนผู้สอนทำการฉายวิดีโอทัศน์ที่โฆษณาทางโทรทัศน์ซึ่งมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนการฉายวิดีโอทัศน์ก่อนที่ผู้สอนจะทำการสอนเนื้อหาหลักของบทเรียนจะช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากจะทราบว่าเนื้อหาต่อไปคืออะไร

2. ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรับรู้และทำความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้อย่างสะดวกง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทเรียนที่มีเนื้อหาซึ่งมีความสลับซับซ้อนหรือยากที่จะทำความเข้าใจเช่น การใช้ภาพการใช้หุ่นจำลองจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้รวดเร็วและง่ายขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับบรรยายหรือการอธิบายโดยครูผู้สอน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

3. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล

บุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ เช่น เพศ ระดับสติปัญญา ความสนใจ สมรรถภาพทางร่างกาย เช่นการได้ยินการมองเห็น เป็นต้นสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเรียนทำให้ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกันและวิธีการเรียนรู้ที่จะสอนจะช่วยลดอุปสรรค

หรือแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้ให้ลดลงหรือหมดไปได้เช่น การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งใช้สอนผู้เรียนเป็นรายบุคคลจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนใช้เวลาในการเรียนตามความสามารถในการเรียนของตนเองช่วยแก้ปัญหาในเรื่องการเรียนร่วมกันในชั้นเรียนรวมกันในชั้นเรียนที่ส่วนมากผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้าจะทำความเข้าใจเนื้อหาได้ไม่ทันกับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วกว่าเป็นต้น

4. ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

สื่อการสอนที่ถูกออกแบบมาให้ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนเช่น การใช้เกมต่อภาพ (Jigsaw) เพื่อแข่งขันกันหาคำตอบจากภาพที่ต่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว การแสดงบทบาทสมมุติซึ่งจะต้องมีการซ้อมบทก่อนการแสดงเป็นต้นสื่อการสอนเหล่านี้ช่วยเอื้ออำนวยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันหรือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนนำมาซึ่งการเกิดความสัมพันธ์ต่อกันช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนมีชีวิตชีวา มีสังคมในห้องเรียนเกิดขึ้นมีความใกล้ชิดกันนำมาซึ่งการช่วยเหลือกันในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ช่วยให้นำเนื้อหาที่มีข้อจำกัดมาสอนในชั้นเรียนได้

ตัวอย่างของข้อจำกัดของเนื้อหาการสอนในด้านต่างๆ เช่น ระยะเวลาสถานที่ช่วงเวลาค่าใช้จ่ายสูงเป็นต้นเนื้อหาที่มีข้อจำกัดเหล่านี้สามารถนำมาสอนได้โดยการใช้สื่อการสอนเช่นข้อจำกัดในด้วยเวลาผู้สอนสามารถทำการฉายวิดีโอที่แสดงเรื่องค่าใช้จ่ายที่สูงมากหรืออันตรายถ้าไม่มีความชำนาญเพียงพอ กรณีนี้สามารถใช้วารสารภาษาอังกฤษช่วยสอน ในการฝึกทักษะได้เป็นต้น

6. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างกระตือรือร้น

สภาพการเรียนการสอนที่ดี ต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning) สื่อการสอนที่ได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดีต้องเป็นสื่อการสอนที่สามารถกระตุ้นหรือสร้างให้ผู้เรียนทำการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น โดยให้ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนซึ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ด้านการใช้ความคิดหรือกิจกรรมทางสมองเงื่อนไขของการใช้สื่อการสอนควรจัดไว้ว่า ถ้าผู้เรียนเรียนรู้อย่างเฉื่อยชาหรือไม่ตอบสนองต่อบทเรียนการเรียนการสอนจะดำเนินการไม่ได้ สิ่งนี้จะเป็นการควบคุมให้ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนซึ่งจะนำมาซึ่งการเกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนในท้ายที่สุด

7. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน และไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

หากโดยปกติแล้วผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่งานใช้สื่อการสอนจะเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศห้องเรียนให้แตกต่างไปจากสิ่งที่เคยปฏิบัติเป็นประจำในชั้นเรียนทำให้

ผู้เรียนไม่เกิดความเพลิดเพลินในการเรียน เรียนรู้อย่างสนุกสนาน เช่น การใช้สไลด์ประกอบเสียง เนื้อเรื่องมีภาพสีประกอบ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การชมนิทรรศการ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์

ความหมายของสื่อ

ความหมายของคำว่า “สื่อ” หมายถึง ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักจูงให้รู้จักกัน และตามความหมายที่นักวิชาการหลายท่านนิยามไว้พอสรุปได้ว่า คือ พาหะ หรือตัวกลาง หรือตัวพาข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารผู้ส่งจะส่งข่าวสารไปได้ก็ต้องอาศัยสื่อที่จะถ่ายทอดข่าวสารออกไป และข่าวสารจะไปถึงมือผู้รับได้ก็ต้องอาศัยสื่อพาไป เช่น คลื่นวิทยุในอากาศนำเสียงไปให้ผู้ฟัง กระดาษนำตัวอักษรและภาพที่ปรากฏไปให้ผู้อ่าน เป็นต้น ทางด้านผู้รับก็เช่นกัน ต้องอาศัยสื่อในการรับสารนั้นๆ ผู้รับต้องมีเครื่องรับวิทยุและมีความสามารถที่จะอ่านหนังสือรู้ ทำนอง สิงคาลวณิช (2525 : 7-8, อ้างถึงใน วิชาญ ศิลปวุฒยา, 2544 : 9-15)

ณรงค์ สมพงษ์ (2535 : 30-32) กล่าวถึงที่มาของสื่อว่า สื่อมาจากคำว่า Medium (เอกพจน์) Media (พหูพจน์) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายว่า

สื่อ (กริยา) คือ ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักจูงให้รู้จักกัน

สื่อ (นาม) คือ ผู้ หรือสิ่งของที่ทำให้การติดต่อให้ถึงกันหรือชักจูงให้รู้จักกันหรือเมื่อนำเอาคำว่าสื่อ Media ไปผสมกับคำอื่นๆ ก็จะเป็นคำใหม่ ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวางแตกต่างกันออกไป คำที่ได้ยินอยู่เสมอคือ

สื่อการศึกษา (Education Media) เช่น เอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา

สื่อการสอน (Instructional Media) เป็นสื่อที่มุ่งเน้นการเรียนการสอน เช่น ตำราเรียน หรือคู่มือต่างๆ

สื่อมวลชน (Mass Media) เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ซึ่งมีผู้รับสารที่เป็นมวลชน (Mass) จำนวนมากที่ไม่สามารถนับได้แน่นอน

โสตทัศนูปกรณ์ (Audiovisual Media) เป็นสื่อที่ใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการได้ฟังและได้เห็น เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ

แชนนอน และวีเวอร์ (Shanon and Weaver อ้างถึงใน ณรงค์ สมพงษ์, 2540 : 30-34) ได้อธิบายความหมายของสื่อในแบบจำลองการสื่อสารโดยกล่าวถึงเครื่องส่ง (Transmitter) ว่าคือ ผู้ที่

ทำหน้าที่ถ่ายทอดสารให้เป็นสัญญาณ และจะถูกส่งไปยังเครื่องรับ (Receiver) ซึ่งจะเป็นผู้แปลสัญญาณเป็นสารส่งไปยังจุดหมายปลายทาง

ความหมายของสื่อที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สื่อเป็นตัวกลางที่ใช้ในการถ่ายทอดข่าวสารระหว่างแหล่งส่งสารกับผู้รับสาร เพื่อให้เกิดการรับรู้การเรียนรู้ ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ค่านิยม และทักษะระหว่างบุคคล กลุ่ม ชุมชน และสังคม

ความหมายของสิ่งพิมพ์

ในความหมายทางบรรณารักษศาสตร์ได้ระบุว่า สิ่งพิมพ์หมายถึงวัสดุพิมพ์ (Printed Materials) ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่รวบรวมเป็นเล่มจากการตีพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ เป็นวัสดุเพื่อการอ่านและการศึกษาต่างๆ ที่ห้องสมุดได้รวบรวมจัดหา จัดเก็บ เพื่อให้บริการในห้องสมุด เป็นวัสดุที่พิมพ์ด้วยกระดาษ มีรูปลักษณะต่างๆ กัน ได้แก่ หนังสือ (Book) วารสาร (Journals) หรือ (Periodicals) นิตยสาร (Magazine) หนังสือพิมพ์ (Newspaper) จุลสาร (Pamphlets) และกฤตภาค (Clippings) (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์, 2530 : 61)

สื่อสิ่งพิมพ์มีข้อดีดังนี้ (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์, 2530 : 101)

1. การเก็บรักษาง่าย มีหลายขนาด
2. สารมีความคงทน สามารถทนทานและนำไปอ้างอิงได้
3. มีน้ำหนักเบาสามารถนำและพกพาไปเผยแพร่ต่อได้
4. ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและการเขียนรวมทั้งระดับการรับรู้
5. เป็นการกำหนดกรอบความคิดในการสื่อสาร
6. เป็นสื่อที่มีราคาถูกกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์

อนันต์ธรา อังกินันท์ (2528 : 265) กล่าวไว้ว่า สังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าสื่อสิ่งพิมพ์จะเป็นแหล่งให้สาระความรู้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การตัดสินใจ และเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น รัฐบาลจะใช้สื่อประเภทนี้เพื่อให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่ประชาชนในประเทศ เพื่อการพัฒนาสภาพชีวิตและสังคมของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น เช่น ใช้เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ใช้เพื่อพัฒนาสภาพชีวิตและสังคมของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น เช่น ใช้เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ใช้เพื่อให้ความรู้ด้านการสาธารณสุข และใช้เพื่อสร้างความใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลกับประชาชน สื่อสิ่งพิมพ์สามารถสร้างหรือเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมความต้องการได้

นอกจากนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ยังมีอิทธิพลต่อมนุษย์ที่อยู่ในวัยเยาว์ และมนุษย์ที่ยังไม่แก่ต่อโลกมากกว่าผู้มีความเจริญด้านความนึกคิด และผู้มีนิสัยฝังแน่นอยู่ในตัว เช่น คนที่สูงอายุ จึงอาจกล่าวว่า ยิ่งเป็นเด็กเท่าไรก็ยิ่งตกอยู่ในอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์มากขึ้นเท่านั้น เช่น อิทธิพลด้านการใช้ภาษา ด้านรสนิยม ด้านวัฒนธรรม (อนันต์ธรา อังกินันท์, 2528 : 266)

เสถียร พันธรังสี และพิศิษฐ์ ชาวลาธวัช (2528 : 272) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อสิ่งพิมพ์ในการให้ความรู้คือ

1. เป็นเอกสารในการเพิ่มพูนความรู้นอกเหนือจากตำราในชั้นเรียน
2. ทำให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น
3. สร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. สร้างนิสัยรักการอ่าน
5. มีความรู้รอบตัวเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์
6. ทำให้เป็นคนทันสมัย สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ปัจจุบันได้

วิตโดสัน (Martinez, 2002 อ้างถึงใน Widdowson, 1990) ได้ให้ความหมายของวารสาร ไว้ว่าเป็นสิ่งที่ออกแบบมาเพื่อสื่อความหมายโดยตรงกับเจ้าของภาษา เช่น รายการโทรทัศน์ วารสารภาษาอังกฤษ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สแวก์ฟาร์ (Swaffar, 1985 : 17-18) ได้แบ่งสื่อที่เป็นเอกสารเป็น 2 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นป้าย ฉลากยา หนังสือพิมพ์ การ์ตูน นิตยสาร วารสาร โฆษณา เอกสารการท่องเที่ยว
 2. สื่อประเภทเสียง ได้แก่ รายการวิทยุ โทรทัศน์ เพลง ข่าว หรือการกล่าวสุนทรพจน์
- สรุปได้ว่า สื่อหรือเอกสารที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้ข้อมูลต่างๆ ทั่วไปในชีวิตประจำวันและรูปแบบของภาษาเป็นรูปแบบที่เจ้าของภาษาใช้ในชีวิตจริง ไม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาโดยตรง ดังนั้นปัจจุบันจึงได้มีการนำวารสารภาษาอังกฤษมาใช้ในการพัฒนาการอ่านว่าช่วยผู้อ่านได้ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

การแบ่งประเภทสื่อสิ่งพิมพ์

เนื่องจากสื่อมีลักษณะและคุณสมบัติตลอดจนการนำไปใช้แตกต่างกันไป จึงมีผู้ที่พยายามใช้เหตุผลต่างๆ มาประกอบในการแบ่งแยกประเภทของสื่อออกเป็นหลายแบบ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 112) และ ฌรงค์ สมพงษ์ (2540 : 33-34) สรุปหลักการพิจารณาในเรื่องลักษณะของสื่อที่จะนำไปใช้โดยจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ สื่อประเภทที่ประกอบไปด้วยกลไกไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เครื่องฉายทั้งหลาย เครื่องเสียง วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งเครื่องสอนและคอมพิวเตอร์ บางทีเรียกว่า สื่อประเภทหนัก สื่อประเภทนี้เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปสู่ผู้รับ โดยตัวของมันเองไม่สามารถสื่อความหมายได้ต้องอาศัยสื่ออื่นมาช่วย เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ต้องการฟิล์มภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ต้องการรายการ เป็นต้น

2. วัสดุ (Software) ได้แก่ สื่อประเภทที่บรรจุเนื้อหาและรายการต่างๆ เอาไว้บางชนิดสามารถใช้ได้โดยตัวของมันเองโดยเอกเทศ เช่น फिल्मภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ ม้วนเทป บันทึกเสียง เป็นต้น บางที่เราเรียกว่า สื่อประเภทเบา

3. เทคนิคหรือวิธีการ (Techniques or Methods) การสื่อความหมายหรือการถ่ายทอดประสบการณ์ในรูปของกิจกรรมคือ อาจรวมเอาทั้งเครื่องมือ วัสดุ และวิธีการเข้าด้วยกันแต่นั่นเทคนิคหรือวิธีการเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ต้องการสอนการขยายพันธุ์พืชด้วยวิธีตอนกิ่งให้กับเกษตรกรอาจต้องใช้ทั้งแผนภูมิแสดงขั้นตอนในการทำ ใช้เทคนิคของการสาธิตให้เกษตรกรได้เห็นวิธีการที่ถูกต้องในการจัดนิทรรศการ การจัดประกวด เป็นต้น

บทบาทและหน้าที่สื่อ

ในด้านบทบาทและหน้าที่ของสื่อต่องานเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมทางการอ่าน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลสมบูรณ์ในเวลาอันรวดเร็วดังที่ นภาพรณ อัจฉริยะกุล (2527 : 187) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสื่อไว้ว่า สื่อมีบทบาทและหน้าที่ของสื่อไว้ว่า สื่อมีบทบาทและหน้าที่ช่วยดึงดูดความสนใจ ทำให้ความหมายของเรื่องราวเนื้อหาที่ต้องการเสนอ ถ่ายทอดชัดเจนและเข้าใจดีขึ้น ทำสิ่งที่ยากดูง่ายขึ้น ช่วยสร้างแนวความคิดอันเป็นนามธรรมให้เกิดมโนภาพเป็นของจริง ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ

เดล (Dale, 1969 : 65-71) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสื่อดังนี้ คือ

1. สื่อเป็นเครื่องสร้างฐานที่เป็นรูปธรรมแก่ความคิดรวบยอด จึงลดการพูดตอบสนองทางวาจา

2. สื่อเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจเป็นอย่างสูง

3. สื่อทำการเรียนรู้มีความคงทนถาวร

4. สื่อให้ประสบการณ์ที่เป็นจริง

5. สื่อพัฒนาความต่อเนื่องของความคิด พัฒนาคำพูดและคำศัพท์ต่างๆ

6. สื่อช่วยให้ความหมายออกง่ายขึ้นเรื่อยๆ จึงช่วยในการพัฒนาคำพูดและศัพท์ต่างๆ

7. สื่อให้ประสบการณ์ซึ่งไม่สามารถได้รับโดยวิธีอื่น

วิลเบอร์ (Wilbur, 1964 : 127-128) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสื่อดังนี้ คือ

1. แจ้งข่าวสารให้ประชาชน

2. ขยายทัศนวิสัยแก่ประชาชนให้กว้างขวางขึ้น เช่น นำสิ่งที่ไม่เคยพบไม่เคยเห็นไม่เคยได้ยินเข้ามาสู่ประสบการณ์ของประชาชน

3. สร้างความสนใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับประชาชน

4. เสริมสร้างความทะเยอทะยานทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม

5. สร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนา โดยการกระตุ้นด้วยข่าวสารเพื่อให้เกิดความรู้ต่างๆ อย่างกว้างขวาง

กล่าวโดยสรุป คือ สื่อมีบทบาทต่อการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยการช่วยกระจายข่าวสาร ให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด ปลูกเร้าให้เกิดความสำนึก ความร่วมมือกัน สร้างความสัมพันธ์ในการพัฒนาของประเทศชาติ

เกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ

สื่อมีหลายชนิด แต่ละชนิดมีศักยภาพแตกต่างกัน การเลือกสื่อมาใช้ในการส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน จึงควรมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังที่ นภทรณ์ อัจฉริยะกุล (2527 : 84 อ้างถึงใน วิชาญ ศิลปวุฒยา, 2544 : 12-15) ได้ให้แนวทางในการพิจารณาเลือกใช้สื่อเพื่อการส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน พอสรุปได้ว่า สื่อแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน เช่น ลักษณะแตกต่างกันในด้านความเร็ว (Speed) สื่อที่มีความเร็วที่สุด คือ วิทยุ โทรทัศน์ เหมาะสำหรับการเสนอข่าวสารเคลื่อนไหว ต้องการความเร็วเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ และสื่อที่มีความคงทนถาวร (Permanence) มากที่สุด คือ ประเภทหนังสือพิมพ์ นิตยสาร สิ่งตีพิมพ์ เหมาะสำหรับการใช้ในการเสนอเรื่องราวข่าวสารที่เต็มไปด้วยรายละเอียดและเหตุผล สื่อที่มีลักษณะเปิดโอกาสให้ผู้รับมีส่วนร่วมด้วยจะได้ผลดีกว่าสื่อที่ไม่เปิดโอกาส ดังที่ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2520 : 12) ได้อธิบายถึงการใช้สื่อต่างๆ ว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ทักษะของผู้ใช้ หมายถึง ผู้ใช้สื่อมีความชำนาญในการใช้สื่อ นั้นได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกวิธีตามลักษณะของสื่อ เพื่อให้การใช้สื่อที่ให้บริการข่าวสาร เพื่อการส่งเสริมทางด้านการอ่านดำเนินไปด้วยดีตามจุดมุ่งหมาย ผู้ใช้สื่อต้องเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย สื่อมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเผยแพร่ ผู้รับบริการจะได้อะไรจากสื่อลักษณะของสื่อ น่าสนใจหรือไม่ ช่วยเสริมสร้างแนวความคิด เหมาะสมกับเวลา สถานที่ เนื้อหาของสื่อสมบูรณ์ คุณภาพของสื่อ เช่น สี ขนาด ใกล้เคียงกับความเป็นจริง และทันต่อเหตุการณ์

ฉลองชัย สุรวฒนบุรณ์ (2528 : 174) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการเลือกสื่อต่างๆ ไปดังนี้ คือ

1. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัตถุประสงค์หรือไม่
2. เนื้อหาของสื่อมีขอบเขตเพียงพอที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่
3. สื่อนั้นใช้กับหน่วย หรือประสบการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดได้มากน้อยเพียงใด
4. สื่อมีขนาด รูปร่าง สี สเกล ระยะทาง ตัวเลข ข้อมูล เนื้อหาความคิดรวบยอด การสรุป

ถูกต้อง ทันสมัย หรือไม่

5. เนื้อหาขัดแย้งกันใหม่
6. ความยากง่าย เป็นที่พอใจใหม่
7. การเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจหรือเร้าใจใหม่
8. เนื้อหาที่มีความเป็นรูปธรรมสำหรับกิจกรรมบางอย่างที่ต้องการใหม่
9. มีความยุ่งยากซับซ้อนมากไปใหม่
10. ต้องใช้คนควบคุมการใช้หลายคนหรือไม่ จะใช้ด้วยตนเองได้ใหม่
11. คุณค่าทางเทคนิคเป็นที่พอใจใหม่
12. ศิลปะการจัดทำโดยสรุปเป็นที่พอใจใหม่
13. สัญลักษณ์หรือรหัสสัญญาณที่ใช้ในการสื่อความหมายถูกต้องเหมาะสมใหม่
14. นำไปใช้เหมาะสมกับเป้าหมายใหม่
15. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายใหม่
16. ระบบการจัดทำเชื่อถือได้ใหม่
17. ใช้ง่าย สะดวก ปลอดภัยใหม่
18. การรับประกัน การบริการตรวจสอบเป็นที่พอใจใหม่
19. คุณค่าของสื่อโดยสรุปเป็นที่พอใจใหม่

นอกจากนี้ นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวทางในการพิจารณาเลือกใช้สื่อ เช่น วิรุพห์ สีลาพฤกษ์ (2522 : 23-24) กิดานันท์ มลิทอง (2531 : 83) วารินทร์ รัศมีพรหม (2531 : 35) บรรานัน และคณะ (Brown James W., 1973) ซึ่งพอสรุปเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อได้ดังนี้

1. สื่อนั้นต้องตรงจุดมุ่งหมายและเนื้อหาถูกต้องทันสมัย
2. สื่อต้องมีความเหมาะสมกับประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย
3. สื่อต้องเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม
4. สื่อต้องหามาได้สะดวก ราคาไม่แพงเกินไป

จากที่กล่าวมา พอสรุปในการพิจารณาเลือกใช้สื่อได้ว่า สื่อต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาและจุดมุ่งหมาย ที่ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย สื่อนั้นต้องหามาได้อย่างสะดวก และคุ้มค่างับผลลัพธ์ที่ได้ รวมถึงราคาไม่แพง

ปัญหาด้านสื่อและปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมพฤติกรรมของผู้รับสื่อ

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2539 : 942-947) อ่างในถึง วิชาญ ศิลปวุฒยา, 2544 : 27) มุ่งเน้นพิจารณาปัญหา 2 ด้าน ด้านแรกคือ ปัญหาด้านสื่อ หมายถึง จุดจำกัดหรือข้อเสียของสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ของประชาชนผู้อ่าน และอีกด้านหนึ่ง คือ ปัญหาของผู้รับสื่อ หรือปัจจัยที่มี

ส่วนในการกำหนดพฤติกรรมในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของผู้รับสื่อ อันได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางสังคม

1. ปัญหาด้านสื่อ ได้กล่าวว่า สื่อส่วนใหญ่นำเสนอข่าวสาร บทความ หรือสารคดีแก่มวลชน ข้อดีของสื่อสิ่งพิมพ์คือ สามารถเก็บรวบรวมข้อเท็จจริง รายละเอียด การอ้างอิง แนวความคิด หรืออะไรก็ตาม ซึ่งเราต้องการใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้า สื่อสิ่งพิมพ์ยังสามารถเก็บรักษาได้ง่าย ผู้ใช้สามารถนำมาใช้ได้สะดวก และสามารถนำมาใช้ได้อีกเมื่อมีความจำเป็นในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นการยืนยันหรือเพื่อพิสูจน์ ดังนั้น ข้อมูลหลักฐานต่างๆ จึงมักจะทำกันในรูปของเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรแน่ชัด มากกว่าที่จะใช้วิธีเก็บข้อมูลหลักฐานด้วยวิธีอื่น แม้ว่าวิทยาการเทคโนโลยีจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นก็ตาม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ แลบบันทึกละเอียดหรือฟิล์มภาพยนตร์ ก็จะถูกนำออกมาใช้ในลักษณะของลายลักษณ์อักษร หรือพิมพ์ออกมาใช้นั่นเอง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์จะมีข้อดีอย่างมากก็ตาม แต่จุดจำกัดหรือข้อเสียก็มีอยู่เช่นกัน นั่นคือ สื่อสิ่งพิมพ์จะใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ใช้หรือผู้อ่านที่จะเข้าใจถึงสาระที่ปรากฏอยู่ เช่น ความสามารถในการอ่านหนังสือออก และแม้ว่าอ่านหนังสือออกได้ แต่ถ้าขาดความรู้หรือการศึกษาแล้ว ก็อาจจะไม่เกิดประโยชน์ขึ้นใด สื่อสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสือเล่ม จึงมักเป็นที่นิยมเฉพาะผู้ที่ได้รับการศึกษาเท่านั้น

2. ปัญหาด้านปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของผู้รับสื่อ มีข้อจำกัดของสื่อสิ่งพิมพ์ในด้านที่เกี่ยวกับผู้รับสื่อ นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านที่จะเข้าใจสาระที่ปรากฏอยู่แล้ว รายละเอียดและแง่มุมที่สำคัญก็อาจจะไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรจากผู้อ่านที่ไม่ได้ตั้งใจ ส่วนสภาพแวดล้อมของผู้อ่านก็จะได้จากการเห็นเนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียว หรือเมื่อผู้อ่านได้อ่านเท่าที่ตนพอใจกับความอยากเห็นแล้ว เนื้อหาที่เหลืออาจไม่ได้รับความสนใจ และเนื้อหาสาระต่างๆ ก็ไม่สามารถถูกบังคับให้ไปถึงผู้อ่านตามเวลาที่ต้องการได้

อย่างไรก็ตามสิ่งต่างๆ เหล่านี้ มักจะอยู่ภายใต้ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมในการรับสื่อของประชาชน ชีร์ภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2539 : 942-947 อ้างถึงใน วิชาญ ศิลปวุฒยา, 2544 : 27) อันได้แก่

1. อายุ อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้วคนมีอายุน้อยมักจะมีความคิดที่เสรีนิยมมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนมีอายุมากมักจะมีความคิดอนุรักษนิยมมากกว่า คนที่อายุน้อยมักจะเป็นคนที่ยึดถืออุดมการณ์มากกว่า ใจร้อนกว่า และมองโลกในแง่ดีว่าคนที่อายุมากกว่า ในขณะที่คนที่อายุมากมักจะเป็นคนที่ยึดถือการปฏิบัติมากกว่า มีความระมัดระวัง และมองโลกในแง่ร้าย

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากคนที่มีอายุมาก มีประสบการณ์ในชีวิตที่เข้มข้นลำบากยากแค้น ตลอดจนมีความผูกพันที่ยาวนานและมีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่าคนที่มีอายุน้อย จึงทำให้ทัศนคติและความรู้สึกคิดต่างรุ่นต่างวัยไม่เหมือนกัน นอกจากความแตกต่างในเรื่องความคิดแล้ว อายุยังเป็นสิ่งที่กำหนดความแตกต่างในเรื่องความยากง่ายในการชักจูงจะน้อยลง และคนต่างวัยกัน มักจะมีความต้องการสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไปด้วย เช่น คนวัยกลางคน และคนสูงอายุมักจะคิดถึงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาพยาบาล การมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ขณะที่คนหนุ่มสาวจะสนใจเรื่องการศึกษาหาความรู้ ความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคม

ถ้าพิจารณาอายุโดยไม่คำนึงถึงประเภทของสื่อพบว่า ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี ให้ความสำคัญของสื่อทุกประเภท โดยเฉลี่ยมากกว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุอื่นๆ ถ้าพิจารณาค่าความสำคัญของสื่อ แต่ประเภทปรากฏว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 50-54 ปี ให้ค่าความสำคัญต่ำกว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุอื่นๆ

2. เพศ การวิจัยทางจิตวิทยา ได้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชาย มีความแตกต่างกันมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ได้ทำให้บทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศแตกต่างกัน และโดยธรรมชาติแล้ว ผู้หญิงมักจะมีจิตใจอ่อนไหวหรือเจ้าอารมณ์ มีอุปนิสัยชอบโอนอ่อนผ่อนตามและเป็นแม่บ้านแม่เรือนมากกว่าผู้ชาย สำหรับในเรื่องของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์และพฤติกรรมในการรับสื่อสิ่งพิมพ์ก็เช่นกัน เพศเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การใช้และพฤติกรรมในการรับสื่อสิ่งพิมพ์มีความแตกต่างกันด้วย

3. การศึกษาหรือความรู้เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลผู้รับสาร ดังนั้นคนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกันในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกันไป คนที่มีการศึกษาสูงหรือมีความรู้ดีจะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี ทั้งนี้ เพราะคนเหล่านี้มีความรู้กว้างขวางในหลายเรื่อง มีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของสารได้ดี แต่คนเหล่านี้มักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ สารที่ไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอจะถูกโต้แย้งจากคนเหล่านี้ โดยทั่วไปแล้วคนที่มีการศึกษาสูงมักจะใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าคนที่ระดับการศึกษาต่ำ ในขณะที่คนที่มีการศึกษาต่ำกว่า มักจะใช้สื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หากผู้มีการศึกษาสูง มีเวลาว่างพอ คนเหล่านี้จะใช้ทั้งสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ แต่ถ้ามีเวลาจำกัด ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์ แต่ถ้ามีเวลาจำกัด ผู้ที่มีการศึกษามักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อประเภทอื่น

4. สถานภาพทางสังคม ได้แก่ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ อาชีพ หน้าที่การงาน ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว การวิจัยทางนิเทศศาสตร์ ซึ่งให้เห็นว่า สถานภาพทางสังคมของผู้รับสารมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมระดับค่อนข้างต่ำ เป็นผู้รับสื่อทุกประเภทในสัดส่วนน้อยที่สุด และไม่ใช้สื่อเป็นสัดส่วนสูงที่สุด ตรงข้ามกับผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างสูงจะรับสื่อทุกประเภทในสัดส่วนที่สูงกว่าระดับอื่นๆ

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในทุกสังคมย่อมประกอบไปด้วยปัญหาด้านสื่ออันได้แก่ ข้อจำกัดในประเภทของสื่อ และช่องทางหรือวิธีการที่สื่อจะไปถึงผู้รับ และอีกประการหนึ่งยังขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมในการรับสื่อของผู้รับสารอีกด้วย อันได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา และสถานภาพทางสังคม

เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่านแบบวารสาร

รูปแบบของสื่อวารสาร

การออกแบบจัดหน้า เป็นเรื่องของความคิดสร้างสรรค์โดยมีตัวอักษร ข้อความ และภาพประกอบสำคัญ ที่ผู้ออกแบบจะจัดวางให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำ และการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายการออกแบบจัดหน้าวารสารมีหลายรูปแบบ โดย วรพงศ์ วิชาดิอุดมพงศ์ (2538 : 220); ปิณฑนา สงวนบุญพวงษ์ (2542 : 50); ศิริพงศ์ พะยอมแย้ม (2537 : 170) ได้ให้แนวทางในการจัดหน้ารูปแบบ พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. การจัดหน้าโดยเน้นภาพประกอบ

1.1 แบบหน้าต่างภาพ (Picture Window Layout) เป็นการเน้นภาพใหญ่เป็นจุดเด่นเพียงภาพเดียว (อาจมีภาพเล็กๆ ประกอบบ้าง) และมีข้อความประกอบ ลักษณะการจัดแบบนี้ ผู้ดูภาพอันโดดเด่น แล้วจะอ่านข้อความที่เสนอตามมา ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดวางแบบกึ่งกลาง ใช้มากในวารสารที่ต้องการความเป็นทางการ ในลักษณะการจัดแบบช่องหน้าต่างภาพนี้ ภาพจะเป็นตัวหยุดผู้ดูได้ภาพมักจะมีตัวอักษรหนึ่งบรรทัด บทอาจแตกออกเป็นคอลัมน์สั้นๆ กระจายออกจากกัน เพื่อจะรวมภาพเข้ากับบท นักออกแบบมักจะพิมพ์พาดหัวทาบลงบนภาพ หรือพิมพ์บทซ้อนบนภาพ ภาพปกติจะอยู่ส่วนบน แต่ก็มิได้มีข้อจำกัดอย่างไรก็จะวางพาดหัวไว้ตอนบน

1.2 แบบหนักบท (Copy heavy Layout) ผู้โฆษณานิยมแบบหนักบทด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

1.2.1 สิ่งที่ต้องการจะบอกเป็นเรื่องสำคัญ มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ มีศักดิ์ศรี เกิดกว่าจะถ่ายทอดออกเป็นภาพได้

1.2.2 โฆษณาของคนอื่นในสื่อประเภทเดียวกัน เป็น โฆษณาประเภทช่องภาพ หรือมีภาพมากอยู่แล้ว แบบหนักบทจึงเท่ากับการเปลี่ยนบรรยากาศ

2. การจัดหน้าโดยเน้นข้อความ

2.1 แบบเน้นตัวอักษร (Type specimen Layout) เป็นการจัดโดยการเน้นตัวอักษร มากกว่ารูปภาพ ดังนั้นการจัดแบบนี้ จึงต้องพิจารณา รูปแบบของตัวอักษร และขนาดของตัวอักษร ให้เหมาะกับคำ หรือเนื้อหาเป็นพิเศษ รูปภาพจะทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบรองลงไปหรืออาจไม่มีก็ได้ โรงพิมพ์มักจะมีคู่มือบอกขนาดตัวอักษรให้กับลูกค้าเพื่อว่าลูกค้าจะได้เลือกขนาดตัวอักษร ได้เหมาะสม ตัวอักษรขนาดใหญ่อาจเป็นที่น่าสนใจ สำหรับนักออกแบบ เพราะมีความมนตัวหรือความโค้ง ชวนมองได้เหมือนกัน นักออกแบบจะต้องศึกษาตัวอักษร โดยคำนึงถึงว่าเฉพาะตัวอักษรเท่านั้นก็ อาจดึงดูดสายตาชาวบ้านธรรมดาได้เหมือนกัน

2.2 แบบเน้นเนื้อความรายละเอียด (Copy heavy Layout) รูปแบบนี้ จะใช้เมื่อ ต้องการเน้นที่ข้อความเนื้อหา และสาระข้อความมีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดสำคัญของการ นำเสนอ

3. การจัดหน้าโดยให้ความสำคัญกับภาพเท่าๆกัน

3.1 แบบกรอบ (Frame Layout) เป็นการนำเอาศิลปะการออกแบบกรอบ มา ตกแต่งรูปแบบ และจัดวางตำแหน่งของภาพประกอบและข้อความทั้งหมด ไว้ให้อยู่ในแนวกรอบ เดียวกัน แบบกรอบมักจะใช้กันมากใน โฆษณาตามหน้าหนังสือพิมพ์มากกว่าตามหน้านิตยสาร ส่วนประกอบต่างๆ จะถูกล้อมไว้ในกรอบ

3.2 แบบกระจาย (Circus Layout) เป็นการจัดแบบข้อความที่มีภาพประกอบมาก มีความหลากหลาย โดยใช้ภาพขนาด ใกล้เคียงกันหลายภาพ วางกระจายเต็มหน้ามีข้อความอธิบายภาพ

3.3 แบบภาพเงา (Silhouette Layout) เป็นแบบอีกประเภทหนึ่ง นักออกแบบจะ จัดส่วนประกอบเข้าด้วยกันทำให้เกิดเป็นภาพเงา

การวางเลย์เอาต์

หลักของการออกแบบไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดผลทางการสื่อสารของงานกราฟิก โดยตรง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ เช่น การสร้างเลย์เอาต์ ส่วนประกอบทางการออกแบบ กราฟิก และหลักการออกแบบกราฟิก

1. ความหมายของเลย์เอาต์ (Layout)

ในวงวิชาชีพออกแบบกราฟิก คำว่า “เลย์เอาต์” เป็นคำพ้องๆ ที่นักออกแบบกราฟิกหรือบุคคลในวงการพิมพ์มักจะพูดถึงกันบ่อยๆ จนติดปาก ประหนึ่งว่าได้กลายเป็นคำในภาษาไทยไปเสียแล้ว ความเป็นมาและความหมายที่แท้จริงของคำว่าเลย์เอาต์นั้น ประกอบด้วยหลายส่วน มีความหมายที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

การ์แลนด์ (Garland, 1980 : 12) กล่าวว่า เลย์เอาต์ หมายถึง แผนหรือแบบที่ออกแบบให้เห็นถึงการบรรลุผลหรือเป้าประสงค์ทางการพิมพ์ ด้วยวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านกระบวนการสื่อความหมายทางการมองเห็น

วิลสัน (Wilson, 1974 : 11) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเลย์เอาต์ ในทิศทางของการออกแบบหนังสือว่า “เลย์เอาต์ หมายถึง ภาพร่างหนังสือ โดยเริ่มต้นจากแนวคิดของมนุษย์รวบรวมเป็นภาพคร่าวๆ ในจินตนาการให้ปรากฏเป็นรูปเล่ม ฉาก ตอน และหมวดหมู่ ด้วยวิธีการง่ายๆ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้อ่านเกิดความสะดวกต่อการอ่านการค้นคว้า และง่ายต่อการจัดเก็บรักษา

สรุปได้ว่าการ เลย์เอาต์ หมายถึง เครื่องมือหรือแบบแผนขั้นพื้นฐานที่จะอำนวยความสะดวกให้งานออกแบบกราฟิกนั้นๆ ดำเนินไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้ ส่วนความหมายที่แท้จริงขึ้นอยู่กับธรรมชาติหรืองานกราฟิกแต่ละประเภท เช่น งานกราฟิกโฆษณา และงานกราฟิกหนังสือ เป็นต้น

4. ลักษณะของเลย์เอาต์ที่ดี

ไซเบิร์ต และ บาลลาร์ด (Siebert and Ballard อ้างถึงใน ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์, 2540 : 204) การสร้างเลย์เอาต์ที่ดี ต้องลักษณะดังนี้

1. มีพลัง
2. มีองค์ประกอบอย่างมีระบบ
3. ดึงดูดใจผู้พบเห็น

เลย์เอาต์ที่ดีต้องมีพลัง หมายถึง ผู้รับสารจะต้องสามารถเก็บเนื้อหาจากเลย์เอาต์ได้อย่างรวดเร็ว และมีวิธีการในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม

เลย์เอาต์ที่ดีต้องมีองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้อ่านหรือผู้รับสารจะสามารถเคลื่อนหรือกราดสายตาไปทั่วทั้งแผ่นงานกราฟิก ได้อย่างนุ่มนวลและง่ายดายทั้งแผ่น

เลย์เอาต์ที่ดีต้องมีสิ่งดึงดูดใจต่อผู้พบเห็น หมายถึง เลย์เอาต์นั้นๆ จะต้องมีความเด่นสง่า และมีสมรรถนะในการดึงดูดใจผู้รับสารเหนือคู่แข่งอันที่เป็นเลย์เอาต์ในประเภทเดียวกัน

หน้าที่หลักสามประการของเลย์เอาต์ที่กล่าวถึงนี้ จะสร้างปัญหาให้นักออกแบบต้องเผชิญกับคำถามในด้านถัดไปก็คือ “นักออกแบบจะมีวิธีการนำหลักการใหญ่ๆ ทั้งสามประการไปใช้ร่วมกันได้อย่างไร ในการสร้างสรรค์เลย์เอาต์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับตนเอง เมื่อเผชิญหน้ากับโจทย์ของงานโดยทันทีทันใด”

สรุปใจความได้ว่า เลย์เอาท์ที่ดีนั้น จะต้องประกอบด้วยหลักการใหญ่ๆ 3 ประการคือ ต้องมีพลัง ต้องมีองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ และต้องดึงดูดใจต่อผู้พบเห็น

หลักการออกแบบ (Principles of Design)

ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ลืมตาขึ้นมาในตอนเช้าเราจะพบเห็นสิ่งต่างๆ มากมาย มนุษย์เรารู้จักการพัฒนาวิถีการดำรงชีวิต มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในการปรับปรุงต้องมีการวางแผน คิดคำนึงประโยชน์ใช้สอย เหล่านี้เป็นสาเหตุของการออกแบบทั้งหลาย ซึ่งในการออกแบบมีอิทธิพลโดยตรงกับการสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นอย่างยิ่ง การออกแบบให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึงการจัดองค์ประกอบให้สัมพันธ์และกลมกลืนกับหลักการธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์นั้นๆ เสมอ พงษ์ศักดิ์ ประจุกิลปะ (2535 : 27-29 อ้างถึงใน วิวรรณ จันทร์เทพย์, 2548 : 95) ในการออกแบบที่ได้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ที่สำคัญ เช่น ความสมดุล สัดส่วน ความกลมกลืน ความแตกต่าง ช่วงจังหวะ การเน้นจุดเด่น เอกภาพ ดังนั้นนักออกแบบจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักการออกแบบเป็นพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบดังต่อไปนี้

1. ความสมดุล (Balance) หมายถึง ความเท่ากัน เสมอกัน เป็นการออกแบบให้วัตถุต่างๆ สามารถทรงตัวอยู่ได้อย่างมั่นคง เปรียบเสมือนกับตาชั่งที่มีความสมดุลกับทั้งสองข้าง หรือร่างกายมนุษย์สัตว์ ที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาให้มีความสมบูรณ์ในตัวเอง

การออกแบบให้เกิดความสมดุลกันระหว่างทั้ง 2 ข้างหรือมากกว่านั้น คือ ถ้าน้ำหนักของทั้งสองข้างมีน้ำหนักเท่ากัน และมีระยะห่างศูนย์กลางเท่ากัน ก็ย่อมจะเกิด ความสมดุลแต่ถ้าน้ำหนักข้างหนึ่งหนักกว่าอีกข้างหนึ่งแล้ว จะต้องเลื่อนน้ำหนักข้างที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้ามาใกล้ศูนย์กลาง วิธีนี้จึงจะทำให้เกิดความสมดุล

ความสมดุลที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะก็เช่นเดียวกัน จะมีความแตกต่างกันระหว่างความสมดุลของศิลปะและความสมดุลของวัตถุ คือ ไม่มีผู้ใดสามารถจะบอกได้ว่า ความสมดุลของศิลปะข้างไหน มีน้ำหนักเท่าใด จึงจะเรียกว่ามีความสวยงามและเกิดความสมดุล ฉะนั้นถ้าเป็นความสมดุลของวัตถุเราสามารถจะมองด้วยตาเปล่าได้ง่ายกว่าว่ามีความสมดุลกันหรือไม่ เช่น กระดานกระดกมีน้ำหนักตัวเท่ากันก็ย่อมจะเล่นกระดานกระดกได้สบาย แต่ถ้าเป็นความสมดุลทางศิลปะก็จะดูได้ยากกว่า เพราะความสมดุลในลักษณะของศิลปะ เน้นความรู้สึกที่ต้องใช้สายตาและตามความรู้สึก ถ้าผลงานของทางศิลปะ มีผลงานที่ดีและประสบความสำเร็จ ก็จะดูสวยงามสบายตาสบายใจ

2. สัดส่วน (Proportion) หมายถึงการได้ส่วนของรูปลักษณะ ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับขนาดโดยตรง โดยเน้นความสัมพันธ์กลมกลืนอย่างเหมาะสมของส่วนประกอบรูปทรง หรือลักษณะที่เห็นในสภาพส่วนรวม และขนาดที่สัมพันธ์กันระหว่างสิ่งหนึ่งกับสิ่งอื่นๆ เมื่อเกิดการเปรียบเทียบกัน

เช่น สัดส่วนที่ดีของมนุษย์ หมายถึง การมีรูปร่างและขนาดของลำตัว สิริยะ แขน ขา เท้า มือ ได้ ส่วนสัมพันธ์กัน โดยไม่มีส่วนใดของร่างกายที่มีรูปร่างและขนาดใหญ่ หรือเล็กจนเกินไป ทำให้แลดูไม่งาม

3. ความกลมกลืน (Harmony) หมายถึง การประสานกัน หรือเป็นการรวมหน่วยต่างๆ ของส่วนประกอบของการออกแบบให้ดูกลมกลืนเป็นหน่วยเดียวกัน อาจทำได้โดยทำให้ซ้ำกัน คล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดเอกภาพหรือเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

4. ความแตกต่าง หรือ การตัดกัน (Contrast) หมายถึง การออกแบบที่ไม่ให้เกิดการซ้ำซาก โดยการจัดส่วนประกอบของการออกแบบ เช่น มีรูปร่าง พื้นผิว สี แตกต่างกันไป เรื่องความต่างนี้เป็นเรื่องตรงข้ามกับความกลมกลืน และมีคุณค่าในทางศิลปะ เพราะว่าการออกแบบโดยอาศัยหลักความแตกต่าง สามารถใช้แก้ไขสิ่งที่กลมกลืนมากเกินไป จนเกิดความเบื่อหน่ายจำเจให้แลดูเป็นที่น่าสนใจขึ้น

ปัจจุบันนักออกแบบมักจะหาทางให้เกิดความรู้สึกแตกต่างกันเพื่อให้สะดุดตา เช่น การออกแบบตกแต่งลวดลายโดยการนำเอาเส้นตรง หรือเส้นนอนมาใช้ทั้งหมด อาจทำให้ดูแล้วไม่สวยงามและน่าเบื่อ เพราะดูกลมกลืนไปหมด ควรนำเส้นโค้งหรือเส้นทแยงมาใช้ในที่ๆ เหมาะสม แต่ไม่ควรใช้มากเกินไป เส้นที่นำมาใช้ให้เกิดความแตกต่างกันเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น และไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

5. ช่วงจังหวะ (Rhythm) หมายถึง การจัดส่วนประกอบของการออกแบบ ให้มีจังหวะต่อเนื่องกันด้วยความรู้สึกเคลื่อนไหวจากช่วงหนึ่ง และมีระยะความถี่ห่างในตัวเอง เช่น การเคลื่อนไหวที่มีจังหวะของเส้น รูปลักษณะ รูปทรง สี แสง และเงา หรือช่วงจังหวะของลวดลาย ซึ่งจะเห็นได้จากการต่อเนื่องกันของจังหวะที่มีในธรรมชาติ เช่น การเคลื่อนไหวของคลื่นในท้องทะเลที่โค้งขึ้นลงมากน้อยเป็นจังหวะต่อเนื่องไม่ขาดระยะ หรือลวดลายของนกยูงรำแพนเกิดการเคลื่อนไหวในลักษณะที่ซ้ำกันเป็นระเบียบ ทำให้เกิดจังหวะที่เป็นความรู้สึกของผู้พบเห็น ลักษณะของการต่อเนื่องกันของจังหวะในศิลปะคู่ได้จากการเดินรำ การเคลื่อนไหวของเท้า ตัว แขน เข้ากับจังหวะของดนตรีจะแลดูเป็นช่วงจังหวะที่เหมาะสม ซึ่งถ้าไม่มีช่วงจังหวะที่ดีแล้วจะแลดูแข็งกระด้างหมดความงามไป นอกจากนี้ยังมีลีลาของเส้นโค้งขึ้นลงประสานกันง่ายๆ ของลายไทยก็เป็นช่วงจังหวะที่ดีเช่นกัน

ช่วงจังหวะมีความสำคัญต่องานศิลปะดังนี้ ช่วยวางระเบียบจังหวะในการจัดเส้น สี แสง และ เงา เพื่อให้แลดูงดงามและง่ายต่อความเข้าใจ ช่วงจังหวะที่ดีจะช่วยสร้างความสนใจ เพิ่มความมีชีวิตชีวาและบางครั้งสามารถทำให้แลเห็นว่ามี การเคลื่อนไหวและแสดงอารมณ์ ถ้าเป็นช่วงจังหวะที่ซ้ำๆ กันจะทำให้เกิดความกลมกลืนกัน

6. การเน้นให้เกิดจุดเด่น (Emphasis) หมายถึง การเน้นทำให้เด่นเฉพาะบางแห่งที่ต้องการให้ชวนดูแปลกตา หรือให้เป็นจุดสนใจและทำให้เกิดความแตกต่างไปจากที่อื่น การออกแบบในลักษณะเรียบและง่าย ก็เป็นการออกแบบในลักษณะหนึ่ง แต่ถ้านำหลักการเน้นมาใช้เพื่อให้เกิดจุดเด่น ย่อมจะทำให้งานนั้นเพิ่มความสวยงามและสง่างามกว่าเดิม แต่ถ้านักออกแบบไม่มีความเข้าใจที่จะนำเอาหลักการเน้นให้เกิดจุดเด่นมาใช้ อาจจะไม่เพิ่มความสวยงามและกลับทำให้ไม่น่าดูด้วย เช่น ผู้หญิงคนหนึ่งใส่รองเท้าสีดำ ใส่รองเท้าลายขาว นุ่งกระโปรงผ้าดาสีเหลืองคาดเข็มขัดเส้นใหญ่แล้วใส่หมวกซึ่งประดับด้วยดอกไม้เต็มไปหมด จะเห็นได้ว่าผู้หญิงคนนี้แต่งตัวไม่สวยงามรูปแบบและเครื่องประดับมากมายดูสับสนวุ่นวายไปหมด ไม่สวยงามแล้วยังดูน่าเกลียด มองดูแล้วเหมือนตัวตลกมากกว่าที่จะเป็นการแต่งตัวสวยงามธรรมดา เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะการแต่งตัวในลักษณะนี้เป็นแบบที่ใช้หลักการเน้นในทุกๆ ที่ ไม่ทำให้สวยงามขึ้นเลยและทุกๆ ส่วนของเครื่องแต่งกายไม่มีส่วนใดเป็นส่วนที่สำคัญรองลงมาดังนี้ เป็นต้น

การออกแบบที่ประสบความสำเร็จ มีหลักการออกแบบคือ การเน้นเพื่อให้เกิดจุดสนใจในการออกแบบในแต่ละลักษณะของงานพอที่จะจัดลำดับความสำคัญของงานดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง จุดที่สำคัญที่สุดของงาน ลำดับที่สอง จุดรองลงมา และลำดับที่สาม จุดสำคัญรองลงมาจากลำดับที่สอง

การออกแบบที่นำเอาหลักการเน้นมาใช้ จะต้องพิจารณาถึงการจัดคุณภาพและประสิทธิภาพของรูปทรง รูปร่าง ช่วงระยะ เส้น สี และพื้นผิวในการออกแบบ

7. เอกภาพ (Unity) หมายถึง ความสัมพันธ์ต่อเนื่องขององค์ประกอบต่างๆ ไม่จะเป็นจุด เส้น รูปร่าง รูปทรง มวล ปริมาตร ลักษณะผิว บริเวณว่าง สี สิ่งเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องอย่างดี

การสร้างนิตยสารและวารสาร

นิตยสารจัดเป็นสื่อมวลชนที่ผสมผสานระหว่างหนังสือพิมพ์และหนังสือเล่ม (มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัฒวิเชียร, 2531 : 715) กล่าวคือ คล้ายหนังสือพิมพ์ในเรื่องของหน้าที่การให้ข่าวสาร ความคิดเห็น ความบันเทิง และการลงโฆษณา ส่วนความคล้ายคลึงกับหนังสือเล่มนั้นอยู่ที่การเน้นการเจาะลึกรายละเอียดเหตุการณ์เบื้องหลังข่าว และมุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม จากลักษณะผสมผสานดังกล่าวทำให้นิตยสารและวารสารวิวัฒนาการแตกต่างออกไปเป็นนิตยสารและวารสารประเภทต่างๆ ตามเนื้อหาและกลุ่มผู้อ่าน นิตยสารและวารสารจึงมีอิทธิพลเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนได้มากขึ้น

ประเภทของนิตยสารและวารสาร

การจัดแบ่งประเภทของนิตยสารและวารสารอาจทำได้หลายวิธี เช่น จัดแบ่งตามวัตถุประสงค์ของนิตยสารและวารสาร หรือตามกลุ่มผู้อ่าน แต่โดยทั่วไปมักนิยมแบ่งตามความสนใจของกลุ่มผู้อ่านเพื่อความสะดวกในการจัดแบ่งประเภทให้เห็นได้เด่นชัด จะจัดแบ่งนิตยสารออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 2 กลุ่ม คือ นิตยสารวารสารประเภททั่วไป (General Magazines) และนิตยสารวารสารประเภทเฉพาะกลุ่ม (Specialized Magazines) (มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร, 2531 : 717)

นิตยสารและวารสารประเภททั่วไป หมายถึง นิตยสารที่มีวัตถุประสงค์มุ่งให้ผู้อ่านทั่วไป สามารถอ่านได้ เนื้อหาจะไม่เน้นเฉพาะเจาะจงที่ความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ ทุกคนสามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาได้ไม่ยาก เช่นนิตยสารวารสารข่าว นิตยสารและวารสารสตรี

นิตยสารและวารสารประเภทเฉพาะกลุ่ม หมายถึง นิตยสารและวารสารที่มุ่งผลิตเพื่อสนองความสนใจของผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม ผู้อ่านที่สนใจเรื่องนั้นๆ เท่านั้นจึงจะซื้อนิตยสารและวารสารประเภทนี้อ่าน วารสารแพทย์ นิตยสารปืน

ปัจจุบันนิตยสารและวารสารมีบทบาทสำคัญในการเสนอเนื้อหาเจาะลึกที่ผู้อ่านจะไม่ได้รับจากสื่อประเภทอื่น ด้วยเหตุดังกล่าว ปัจจุบันแนวโน้มของนิตยสารจะมีลักษณะเป็นนิตยสารและวารสารประเภทเฉพาะกลุ่มผู้อ่านมากขึ้น (Specialized Magazines) ขณะเดียวกันนิตยสารประเภททั่วไป (General Magazines) ก็ยังเป็นธุรกิจที่ทำรายได้ดี เพราะสามารถเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลายถึงผู้อ่านกลุ่มใหญ่ได้มากกว่า (มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร, 2531 : 719)

องค์ประกอบของนิตยสารและวารสาร

เท่าที่ผ่านมายังไม่มีการตายตัวว่านิตยสารควรจะมีสูตรแน่นอนเป็นอย่างไร แต่โดยทั่วไปแล้ว นิตยสารและวารสารมักประกอบด้วยเนื้อหาหลายประเภทพื่ออยู่ในเล่มเดียวกัน (มาลี บุญศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร, 2531 : 727 - 728) เนื้อหาและเรื่องราวของนิตยสารแต่ละฉบับจะสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของนิตยสารและวารสารนั้น โดยเฉพาะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เนื้อหาของนิตยสารและวารสารก็คือ ส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของนิตยสารและวารสาร ซึ่งแสดงออกมาโดยการเสนอเนื้อหาหรือเรื่องราวในแนวทางหนึ่ง โดยเฉพาะในระยะเวลาอันยาวนานต่อเนื่องกัน

นิตยสารและวารสารมักมี ส่วนประกอบของเนื้อหา (Editorial Content) ดังนี้คือ

1. คอลัมน์ประจำ ส่วนประกอบที่สำคัญของนิตยสารและวารสารก็คือ การมีคอลัมน์ประจำซึ่งมีเนื้อหาสาระและแนวเดียวกันต่อเนื่องกันฉบับต่อฉบับ การจัดคอลัมน์ประจำจึงมี

ประโยชน์อย่างยิ่งเพราะผู้อ่านได้เรียนรู้บุคลิกของนิตยสารและวารสารจนเกิดความเคยชินกับรูปแบบของนิตยสาร และทำให้รู้ว่าถ้าต้องการอ่านเรื่องเกี่ยวกับอะไร ก็สามารถเปิดอ่านได้ที่หน้าไหน

2. บทความในคอลัมน์ประจำ นิตยสารและวารสารบางฉบับจะเปิดคอลัมน์ประจำ บางคอลัมน์ที่เห็นว่ามีค่าสำคัญสอดคล้องกับนโยบายหลักให้กว้างขวางมากกว่าคอลัมน์อื่น ๆ คอลัมน์ประเภทนี้สามารถบรรจุบทความเรื่องราวต่างๆ ได้หลายเรื่อง บางเรื่องอาจต่อเนื่องกันหลายๆ ฉบับก็ได้

3. เรื่องต่างๆ ไป เรื่องประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องมุ่งที่ผู้อ่านประเภทเดียวกันเสมอไปในทุกฉบับ อาจจะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความชอบ

สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์แสดงให้เห็นว่า สื่อสิ่งพิมพ์เป็นแหล่งข่าวสาร แหล่งความรู้ที่นำเสนอเนื้อหาหลากหลายในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้เชิงวิชาการ ความรู้ทั่วไป หรือ ความบันเทิง โดยมีการแบ่งประเภทของเนื้อหาเพื่อให้เข้าถึงผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม กล่าวได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการก่อสร้างองค์ความรู้ให้กับมนุษย์ และช่วยพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมให้มีความทัดเทียมกับสังคมอื่น ๆ งานวิจัยนี้ทำการศึกษารับรู้สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ในการพัฒนาภาษาอังกฤษ โดยสื่อสิ่งพิมพ์ที่เลือกศึกษา ได้แก่ Niramon Whizz Kids โดยเลือกศึกษากับกลุ่มผู้อ่านที่มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยคาดหมายว่ามีการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าวเนื่องจากผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่านและจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพให้ตนเอง และเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมการศึกษาต่อ หรืออาชีพการงานในอนาคต

ประโยชน์ของการอ่านวารสารภาษาอังกฤษ

การอ่านมากทำให้รู้ศัพท์มาก ดังผลงานวิจัยของ Hayashi (1999 : 128-129) ที่ทำการศึกษากับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบไวยากรณ์รวมทั้งเขียนและสะกดคำได้ดีขึ้น จนกระทั่งผู้อ่านเกิดความรักความพึงพอใจอย่างมากต่อการอ่านภาษาอังกฤษการใช้กิจกรรมการรับรู้ภาษา แบบฝึกหัดไวยากรณ์ และการอ่านวรรณกรรมต่างๆ จะช่วยให้ผู้อ่านมากกว่าการทำแบบฝึกหัดไวยากรณ์ เพราะได้รับประโยชน์และเพลิดเพลินมากกว่า อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านอ่านและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เนื่องจากการอ่านวารสารภาษาอังกฤษเป็นการเน้นผู้อ่านเป็นสำคัญ รวมทั้งเมื่อผู้อ่านอ่านสิ่งพิมพ์ในจำนวนที่หลายๆ ก็เป็นการส่งเสริมทักษะการอ่านในอัตราที่เร็วขึ้น มีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ในเรื่องเดียวกันนี้ Hayashi (1999 : 128-129) ได้ศึกษากับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ พบว่า ผู้เรียนเหล่านี้มีพัฒนาการทางการศึกษาที่ก้าวหน้าด้วยเหตุผล

ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การอ่านวารสารภาษาอังกฤษ นอกจากจะให้นักเรียนหรือผู้อ่านที่สนใจได้รับ คำศัพท์เพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมโครงสร้างที่รู้แล้วของผู้อ่านอีกด้วย

นอกจากนั้น การอ่านวารสารภาษาอังกฤษ ยังก่อให้เกิดทักษะความเข้าใจและทักษะ ทางการอ่าน Davis (1995 : 329-336) ได้ทดลองกับนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศสิงคโปร์ พบว่า นักเรียนมีทักษะความเข้าใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น คือ เป็นผู้มีจินตนาการเพิ่มขึ้นทางบวก มีทักษะ ทางภาษา คือ ได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ Horst, Cobb และ Meara (1998 : 95) ที่ได้ ศึกษาการรับรู้คำศัพท์โดยการอ่านเรื่อง Beyond Clock Work Orange แล้วได้พิสูจน์ให้เห็นว่า นักศึกษาชาวเจอร์แดนที่กำลังเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการอ่านแบบวารสารภาษาอังกฤษ สามารถจำแนกความหมายของคำศัพท์ใหม่ๆ ได้ และเกิดการสร้างการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างคำเหล่านั้น นอกจากนี้การอ่านวารสารภาษาอังกฤษ ยังทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ โครงสร้างประโยคต่างๆ รู้จักการแก้ไขสิ่งผิดในงานเขียนและการพูด ทำให้ทักษะการเขียน การพูด ดีขึ้น พูดอย่างคล่องแคล่ว มีความเชื่อมั่นในตนเอง และทัศนคติต่อการเรียนที่ดีขึ้น ดังผลงานวิจัย ของ Robb และ Susser (1999 : 239-251) ที่ทดลองกับนักศึกษาในวิทยาลัยของญี่ปุ่น พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจกับสิ่งที่อ่านและการบ้านที่ได้รับ ทำให้มีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น และ ผู้เรียนหรือผู้อ่านยังสามารถควบคุมภาษาให้อยู่ในขอบเขตของความยากง่ายได้ด้วย ยิ่งถ้าใช้สิ่งพิมพ์ จำนวนมากรวมกับความพยายามในการอ่าน ก็จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านได้ดีขึ้นอีก ด้วย เพราะถ้าผู้เรียนอ่านมากก็จะได้ตัวป้อนมาก คือ ได้รู้เรื่องคำ สำนวน โครงสร้าง และลักษณะ ของคำสนทนา แล้วก็เกิดการสร้างแผนที่ในใจว่า จะใช้ภาษาเป้าหมายอย่างไร และการอ่านมากก็จะ ส่งเสริมการเขียน

สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านได้ชี้ให้เห็นว่าเราสามารถเพิ่มพูนความรู้ผ่านการอ่าน ยิ่งอ่านเนื้อหาที่มีความหลากหลายมากเท่าไรก็จะยิ่งทำให้มีความรู้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นการอ่านสื่อ สิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ในการพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้อ่านย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดการพัฒนาทางด้าน ภาษาอังกฤษและด้านต่างๆ นอกเหนือจากการพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษตามมาอย่างแน่นอน ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยสนับสนุน และแสดงให้เห็นว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อนักเรียนที่ อยู่ในวัยที่กำลังศึกษา และการอ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากตำราเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมความรู้ เปิด โลกทัศน์ให้กว้างขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพของตนเองอีกด้วย

หลักการรูปแบบภาษาอังกฤษในวารสาร

ในการสื่อสารโดยทั่วไป สิ่งสำคัญที่ใช้เป็นสื่อ คือ ภาษา ซึ่งช่วยทำให้เกิดความเข้าใจตรงกับ ภาษาที่ใช้มีรูปแบบ 3 ลักษณะคือ

1. ใช้เป็นคำ คำที่ใช้ในภาษาไทย มีลักษณะแตกต่างกันคือ คำมูลพยางค์เดียว คำมูลหลายพยางค์ คำประสม คำซ้ำและคำสมาส คำเหล่านี้บางคำไทยแท้ บางคำก็มาจากภาษาอื่นๆ คำชนิดต่างๆ จำแนกตามความหมายและหน้าที่ได้ 7 ชนิดคือ

1.1 นาม คือ คำชื่ออาจเป็นชื่อคน สัตว์ สิ่งของทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ สามานยนาม (นามทั่วไป) เช่น นก ฟอ ฟไฟฟ้า วิสามานยนาม (นามเฉพาะ) เช่น อรุณี กรุงเทพ สมุหนาม (นามหมวดหมู่) เป็นคำที่บอกหมวดหมู่ของนามข้างหลัง เช่น โขลงช้าง คณะกรรมการ อากรานาม (นามบอกอาการ) เช่น ความดี ความคิด ลักษณะนาม (นามบอกลักษณะ) เป็นคำนามที่อยู่หลังจำนวน เช่น ช้างโขลงใหญ่

1.2 สรรพนาม คือ คำแทนนามมี 6 ชนิด คือ บุรุษสรรพนาม แทนบุรุษที่ 1 เช่น ฉัน กระผม ฯลฯ แทนบุรุษที่ 2 เช่น ท่าน คุณ ฯลฯ แทนบุรุษที่ 3 เช่น เขา ฯลฯ ปฤจฉาสรรพนาม ใช้แสดงคำถาม เช่น ไครมา อะไรตก วิภาคสรรพนาม ใช้แทนนามที่เป็นส่วนๆ เช่น นักมวยชกกัน นักเรียนต่างอ่านหนังสือ อนิยมสรรพนาม ให้บอกความไม่บ่งเฉพาะ ไม่เป็นคำถาม เช่น ไครๆ ก็ต้องตาย ฉันทำอะไรก็ได้ นิยมสรรพนาม ใช้บอกความบ่งเฉพาะเช่น นี้คือ ปากกาของฉัน โน่นเป็นหนังสือของเขา ประพันธสรรพนามทำหน้าที่แทนนามข้างต้นและเชื่อมนามนั้นกับประโยคที่ตามมา เช่น ศาลลงโทษคนที่ทำผิด เพชรอันมีรอยร้าวย่อมไร้ค่า

1.3 กริยา คือ คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม แบ่งออกได้เป็น 4 ชนิด คือ อกรรมกริยา เป็นกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ เช่น จักจั่นร้องเพราะแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ สกรรมกริยา เป็นกริยาที่ต้องมีกรรมมารับ เช่น แมลงป่องชูหาง แมลงปอกินยุง วิตรรกกริยา คือ กริยาที่ต้องมีนามหรือสรรพนามมารับ แต่ไม่ใช่กรรม เรียกว่ากริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม เช่น ดิตเป็นชื่อคนชนิดหนึ่ง กังกล้ายกุง กริยานุเคราะห์ทำหน้าที่ประกอบข้างหน้ากริยาอื่น เป็นกริยาช่วยอยู่ตามลำพังไม่ได้ เช่น กุมารควรรอดชีวิต นางต้องกลับไปอยู่เมืองบาดาล

1.4 วิเศษณ์ คือคำขยายหรือประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลออกไป คำที่ใช้วิเศษณ์ประกอบได้ มีนามกริยาและวิเศษณ์ด้วยกัน วิเศษณ์มีหลายชนิดตามความหมาย ได้แก่ วิเศษณ์บอกสี เช่น ขาว ดำ แดง วิเศษณ์บอกอาการ เช่น เร็ว ช้า วิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า บ่าย เย็น

1.5 บุพบท คือ คำนำหน้านาม สรรพนามหรือกริยา ที่ทำหน้าที่อย่างนามเพื่อบอกหน้าที่ของคำเหล่านั้น เช่น กับ แก่ แต่ ต่อ เพื่อ บอกลักษณะเป็นเครื่องใช้หรืออาการร่วมกัน เช่น พุด

กันกับ ทำด้วยเหล็ก มาโดยรถไฟ ทำตามกฎหมาย บอกลักษณะเป็นผู้รับความประสงค์ของบทหน้า เช่น บอกแก่ ถวายพระพรแต่ พระเจ้าแผ่นดิน สละชีพเพื่อชาติ ร้องเรียนต่อ บอกสถานที่ต้นทาง หรือเหตุ ต้นเค้า เช่น ได้มาแต่ มาจาก บอกสถานที่ เช่น ได้เพดาน ใกล้เคียงบ้าน ในน้ำ

1.6 สันธาน คือ คำเชื่อมอาจเชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยค เช่น ขยายกับตา ถิ่นและเพื่อนไปโรงเรียน กว่าเขาจะมาถึงเธอก็ไปเสียแล้ว

1.7 อุทาน คือ คำที่ไม่มีความหมายในตัวเอง แต่แสดงอารมณ์หรือเสริมคำในการ พูดกัน เช่น เอ๊ะ! อนิจจา! พุทโธ! อุทานเสริมคำ เช่น อยู่บ้านอยู่ช่อง ลืมหูลืมตา

2. ใช้เป็นวลี คือ คำหลายๆ คำมาติดต่อกันเป็นข้อความ แต่ใจความไม่ครบบริบูรณ์ เป็นประโยค เช่น สมุดวาดเขียน บนสะพานม้วนวน เสียงโหยหวน ฯลฯ วลีจะมีหน้าที่และ ความหมายเหมือนคำทั้ง 7 ชนิด

3. ใช้เป็นประโยค คือ คำที่นำมารวมกันแล้วได้ใจความสมบูรณ์ โดยมีส่วนประกอบ สำคัญ 2 ส่วนคือ ภาคประธานและภาคแสดง เช่น นกร้องเป็นต้น ประโยคแบ่งได้ 3 ชนิดคือ

3.1 เอกรรตประโยค คือ ประโยคความเดียวมีเนื้อความหนึ่งเดียวไม่ซับซ้อนเช่น นักเรียนอ่านหนังสือ

3.2 อเนกกรรมประโยค คือ ประโยคความรวมที่ประกอบด้วย เอกรรตประโยค 2 ประโยคขึ้นไปนำมารวมกัน โดยใช้สันธานเชื่อม เมื่อแยกออกทุกประโยคจะมีความเสมอกันเช่น ครูและเด็กอยู่ในห้อง พี่ไปโรงเรียนแต่น้องอยู่บ้าน

3.3 สังกรประโยค คือ ประโยคขยาย มีใจความคาบเกี่ยวกัน ต้องอาศัยกันหมายถึง ประโยคใหญ่มีใจความตั้งแต่ 2 ใจความขึ้นไป ใจความสำคัญเรียกว่ามุขประโยค นอกนั้นเป็น ความขยายที่มาขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของมุขประโยคเรียกว่าอนุประโยค เช่น เด็กที่ขยันจะสอบได้ แยกเป็นสองความได้ดังนี้ เด็กจะสอบได้เป็นมุขประโยค ที่ขยันเป็นอนุประโยคที่ขยายเด็ก ซึ่งเป็น ประธานในมุขประโยค

นอกจากนี้ เสนีย์ วิตารวรรณ (2521 : 65-68) ยังได้กล่าวถึงการแยกประโยคตามลักษณะ และความหมายได้ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่า ได้แก่ ประโยคที่ผู้พูด พูดหรือเขียนเพื่อเล่าเรื่องหรือตอบคำถาม โดยจะมีประธาน กริยา หรือกรรมขึ้นต้นก็ได้ เช่น พ่ออึ้งลูก เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ที่นครปฐม เด็กถูก ทำโทษ

2. ประโยคปฏิเสธ ได้แก่ ข้อความที่ผู้พูด หรือเขียนเพื่อปฏิเสธไม่รับ เช่น เด็กไม่ ทำงาน

3. ประโยคคำถาม ได้แก่ ข้อความที่ผู้พูดยังสงสัยต้องการถามเพื่อให้ได้คำตอบ เช่น เขาเป็นใคร

ในเรื่องการใช้คำนั้น แนวไวยากรณ์แบบเดิมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความหมายในตัวเอง (Content Words) ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ และคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ (Functional Words) ได้แก่ คำกริยาช่วย คำกำกับคำนาม คำสรรพนาม คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน (ศิริพร พงษ์สุรพัฒน์, 2528 : 18-19)

แนวไวยากรณ์แบบเดิมแบ่งประเภทของประโยคออกตามการเรียบเรียงเนื้อความในประโยค ได้แก่ เอกถตประโยค (Simple Sentence) เช่น He buys a book. อนกถตประโยค (Compound Sentence) เช่น We work but they play. และสังกรประโยค (Complex sentence) เช่น He called me while I was sleeping.

ลักษณะของเนื้อหาของวารสาร

การที่คนเราสื่อสารเพื่อความเข้าใจหรือเพื่อหวังผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ภาษาเป็นวิธีหนึ่งในการสื่อความหมายหรือส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญมาก ภาษาที่เขียนจะต้องกลั่นกรองมาแล้วอย่างดี ใช้ถ้อยคำถูกต้องเหมาะสมสื่อความหมายได้ในทันทีที่อ่าน แต่การเขียนที่มีข้อจำกัดในการสร้างอารมณ์ ความรู้สึก จึงต้องเลือกสรรคำให้เกิดมโนภาพ สร้างความประทับใจ จดจำได้ง่าย การเขียนเพื่อเข้าใจในการอ่านและนิยักรักการอ่าน ต้องทำให้เกิดความคล้อยตามเชื่อมั่นและศรัทธาในการเขียนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้นๆ สามารถแบ่งลักษณะการเขียนได้เป็น 5 ประการคือ

1. การเขียนบรรยาย หมายถึง การเล่าเรื่อง อธิบายเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์หรือให้ความรู้เพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ตรงประเด็นใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหา โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1.1 เสนอข้อเท็จจริงและสาระสำคัญอย่างตรงไปตรงมา เข้าประเด็นที่เป็นสาระสำคัญโดยเร็วที่สุด

1.2 การเรียบเรียงถ้อยคำ ให้ตรงกับความคิดที่ต้องการเสนอมากที่สุดและสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันที

1.3 การใช้ภาษาที่เหมาะสม หมายถึง การใช้ภาษาที่ถูกต้องตามความหมายและความยากง่ายของภาษาที่ใช้ต้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายด้วย

2. การเขียนพรรณนา เป็นการเขียนบอกลักษณะ หรือเรื่องราวความเป็นจริงตลอดจนบอกความรู้สึกอย่างละเอียดลออ เพื่อให้เกิดภาพตามถ้อยคำ เกิดความเข้าใจอย่าง ลึกซึ้งและต้องการ

โน้มน้าวใจให้เห็นตามไปด้วย ดังนั้นการเขียนแบบพรรณนาจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เนื้อความที่มุ่งให้เกิดความหมายและความลึกซึ่งจะต้องใช้ “คำ” ที่ดีคำที่ใช้แสดงความลึกซึ่งมีทั้งคำที่แสดงอารมณ์ เช่น โกรธ เกลียด ชิงชัง และแสดงความเป็นนามธรรม เช่น รัก หลง หรือการกล่าวถึงสัตว์เลี้ยงเช่น แมว ถ้าใช้คำว่า “เจ้าเหมียว” แสดงความคุ้นเคยและความน่ารักมากกว่าการใช้คำว่า “แมว” ตามธรรมดา

2.2 ความไพเราะในด้านเสียง จังหวะและการเล่นคำ จะช่วยให้จดจำได้ง่ายเกิดความประทับใจได้ดีกว่า โดยการเล่นสัมผัส การเล่นเสียงสูงต่ำ

2.3 ความสั้นยาวของถ้อยคำ ไม่จำกัดในการเขียนแบบพรรณนา ความสำคัญอยู่ที่การใช้ถ้อยคำให้เกิดภาพได้ ชักจูงใจให้คล้อยตามได้

3. การเขียนแบบจงใจ เป็นการเขียนในลักษณะชักชวนให้คล้อยตาม เห็นดีเห็นงามตามไปด้วย บางครั้งมีลักษณะเชิงสั่งสอนชี้แนะ จึงอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การเขียนจงใจเชิงเทศนาสั่งสอน” การเขียนแบบนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือ

3.1 การยกเหตุผลประกอบเพื่อให้เกิดความเชื่อถือเห็นคล้อยตาม

3.2 การเล่นคำ เล่นสำนวน ทำให้อ่านง่าย จำง่าย มีความไพเราะ น่าอ่าน และง่ายต่อการจูงใจให้คล้อยตามแล้วนำไปปฏิบัติตาม

4. การเขียนแบบอธิบาย เป็นการบอกวิธีการทำงาน อธิบายเรื่องยากให้ง่ายโดยมีองค์ประกอบในการเขียนดังนี้

4.1 ข้อมูลรายละเอียด หมายถึง สาระของเรื่อง ซึ่งเรื่องหนึ่งควรมีสาระหรือประเด็นหลักเพียงประเด็นเดียว ต้องมีความชัดเจน โดยปกติมักเป็นเรื่องที่ยากซับซ้อน จึงต้องเขียนอธิบายให้เข้าใจง่าย

4.2 การลำดับความคิด โดยคำนึงถึงเรื่องราวหรือวิธีการที่จะอธิบายนั้นว่าอะไรควรกล่าวถึงก่อนหลังเพื่อไม่ให้สับสน ไม่ต้องใช้สมาธิในการอ่านมาก ทำให้ไม่เบื่อหน่าย

4.3 การถ่ายทอดความคิดเป็นถ้อยคำ มีความสำคัญมาก คิดอย่างไรต้องการอธิบายอย่างไร ก็ให้ถ่ายทอดอักษรให้ตรงกับความคิดนั้น

4.4 การเรียบเรียงถ้อยคำภาษาง่าย ๆ โดยต้องคำนึงถึงหลักการเขียนประโยคทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม หรือคำขยายต่างๆ ควรใช้ภาษาที่สื่อความได้ตามที่คิดอย่าสรรคำที่ยากหรือใช้คำทางวิชาการมากเกินไป จะทำให้การเขียนไม่เกิดผล

5. การเขียนแบบอภิปราย เป็นการเขียนแบบโต้แย้ง หักล้าง เสนอข้อดีข้อเสีย ต่างๆ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

สาระของการอภิปราย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใหญ่ 3 ประการ คือ
 ประการแรก ให้ข้อเท็จจริง คือ มุ่งเน้นสารที่เป็นจริงสามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้
 ประการที่สอง ให้ความรู้ อาจเป็นความรู้ทั่วไปหรือความรู้เฉพาะด้าน
 ประการที่สาม ให้ความคิดเห็น แนวคิดและหลักการ สามารถนำมาปฏิบัติได้
 เหตุผลสนับสนุน ต้องน่าเชื่อถือ นำมาเขียนอย่างสอดคล้องกันเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน อาจเสนอให้เห็นทั้งส่วนดีและส่วนเสีย เพื่อให้ผู้อ่านได้ข้ใจและตัดสินใจได้ว่าการโต้แย้งหักล้างน่าเชื่อถือเพียงใด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530)

พาดหัวหรือหัวเรื่อง (Headline) และหัวเรื่องรอง (Sub Heading)

ความเหมาะสมของวารสารภาษาอังกฤษ ก็ขึ้นอยู่กับการจัดองค์ประกอบของวารสารให้มีลักษณะประสานสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม ส่วนที่เป็นพาดหัวหรือหัวเรื่อง (Headline) และหัวเรื่องรอง (Sub Heading)

1. พาดหัวเรื่อง (Headline) พาดหัวหรือหัวเรื่อง เป็นสิ่งสำคัญของวารสาร เพราะช่วยดึงดูดความสนใจ หรือติดตามรายละเอียดอื่นๆ ของข้อความในวารสาร และภาพในวารสาร หรือทั้งภาพและข้อความก็ได้ แต่ส่วนมากจะใช้ข้อความมีความยาวมาก อาจแบ่งเป็น หัวเรื่องรอง (Sub Heading)

1.1 พาดหัวของวารสารมีลักษณะดังนี้

1.1.1 มีข้อความสั้น กระชับ ได้ใจความ สื่อความหมายได้เร็ว

1.1.2 มีความกระชับ สามารถดึงดูดความสนใจ ของผู้ที่คาดว่าจะป็นกลุ่มเป้าหมายได้

1.1.3 มีความเหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้ที่คาดว่าจะป็นกลุ่มเป้าหมายได้

1.1.4 มีความน่าสนใจ เพื่อเรียกร้องให้ผู้ที่คาดว่าจะป็นกลุ่มเป้าหมายสนใจ โดยใช้หลักการทางจิตวิทยาและการใช้ภาษามีเพียงแนวคิดเดียว ในวารสารแต่ละแผ่น

1.1.5 มีความน่าเชื่อถือ คือ ข้อความที่กล่าวอ้าง ต้องมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ

1.2 ประเภทของพาดหัว พาดหัวสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยๆ ได้ดังนี้

1.2.1 พาดหัวแบบข่าว (News Headline) เป็นพาดหัวที่รายงานเกี่ยวกับสิ่งใหม่ๆ ลักษณะคล้ายกับการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ว่า มีอะไร ที่ไหน หรือเหตุการณ์อะไรใหม่ๆ อย่างไร ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ เพราะปกติคนเรามักมีนิสัยอยากรู้ อยากเห็นอยู่แล้ว พาดหัวแบบนี้มักจะขึ้นด้วยคำว่า ใหม่ มาแล้ว ปรับปรุงใหม่ เดียวนี้ เชิญพบกับ ขอเสนอ ขอแนะนำ วัฒนาการใหม่ ฯลฯ เป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน

1.2.2 พาดหัวแบบบอกวิธีการ (How Heading) เป็นพาดหัวแบบตั้งคำถามถึงวิธีการแนะนำให้ทำอย่างไรอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่ผู้อ่าน

1.2.3 พาดหัวแบบตั้งคำถาม (Question Heading) เป็นการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดอยากรู้อยากเห็น หากคำตอบ และติดตามข่าวสารในวารสารฉบับนั้นต่อไป ทำให้พาดหัวมีชีวิตชีวา ดูเหมือนการสนทนา ให้อารมณ์และความสนใจได้ดี แต่คำถามนั้นต้องน่าสนใจมากพอที่จะทำให้ผู้รับ อยากรับคำตอบคืออะไร

1.2.4 พาดหัวแบบออกคำสั่งหรือชี้ชวน (Order Heading) เพื่อชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อปฏิบัติตามพาดหัวแบบนี้ จะเลือกใช้ภาษาที่มีลักษณะเป็นคำสั่ง เพื่อให้ผู้รับปฏิบัติตาม เพื่อผลประโยชน์ที่ดีตอบแทน

1.2.5 พาดหัวแบบคำขวัญ (Slogan Heading) เป็นการนำคำขวัญมาเป็นพาดหัวซึ่งเป็นที่นิยมไม่น้อย อย่างไรก็ตาม คำขวัญทุกชิ้นใช้จะสามารถนำมาเป็นพาดหัวได้ การใช้พาดหัวแบบนี้ จึงความพิจารณาถึงความเหมาะสมของข้อความ และโอกาสที่ใช้ด้วย คำขวัญที่เลือกใช้ ความสัมพันธ์กับภาพประกอบและส่วนอื่นๆ ของวารสารฉบับนั้นด้วย

1.2.6 พาดหัวแบบใช้ภาพแทนคำพูดหรือใช้ภาพประกอบข้อความ (Picture and Caption Heading) เป็นการใช้รูปภาพแทนถ้อยคำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาพซึ่งจะต้องดูทั้งสองส่วนไปพร้อมๆ กัน จึงจะเข้าใจก็ได้ และภาพที่นำมาใช้ควรจะเป็นภาพที่สามารถอธิบายเรื่องราวในตัวเองได้

พาดหัวที่เลือกใช้อาจจะมีลักษณะอื่นอีก ทั้งที่ขึ้นกับว่าผู้ผลิตอาจจะมีแนวคิดที่แตกต่างออกไป แต่อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้พาดหัวควรจะสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และเรื่องราวที่ต้องการสื่อความหมายในแต่ละครั้ง

พาดหัวรอง (Sub Heading) นิยมใช้ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่รองจากพาดหัว ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงพาดหัว ไปยังเนื้อเรื่องในวารสาร ใช้ในกรณีที่พาดหัวจะให้รายละเอียดได้เพียงพอจึงจำเป็นที่จะต้องมีการขยายความให้กระจ่างขึ้น

2. ข้อความ (Body Copy) คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหารายละเอียด เพิ่มเติมจากพาดหัวของวารสารฉบับนั้นๆ ข้อความจะสนับสนุนเนื้อหาของวารสาร โดยส่วนรวม มีการคัดเลือกอย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ หรือเข้าใจไปได้หลายทาง และใช้ข้อความที่สั้น กะทัดรัด อักษรชัดเจน อ่านง่าย เข้าใจทันที ตอบสนองความต้องการ ใกรู้ของผู้อ่าน และมองเห็นได้ไกล ลักษณะของข้อความในวารสารสามารถแบ่งตามลักษณะของการเขียน ได้ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อความแบบพรรณนา (Descriptive Copy) เป็นข้อความที่เขียนอย่างตรงไปตรงมา พรรณนาถึงลักษณะของสิ่งที่ต้องการนำเสนออย่างละเอียด ให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องที่ต้องการสื่อสาร

ดีขึ้น จึงเป็นข้อความที่มุ่งให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน มากกว่าจะเป็นการจูงใจ นิยมใช้กับเรื่องที่มีรายละเอียด มากๆ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบกลไก ที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจ

2.2 ข้อความแบบบรรยายหรือเล่าเรื่อง (Narrative Copy) เป็นข้อความในรูปแบบเล่า เรื่อง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง ข้อความแบบนี้ ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นจริงเป็นจัง เหมาะกับเรื่องที่ผู้อ่านขาดความรู้ ความเข้าใจ การให้เหตุผลต่างๆ จะช่วยโน้มน้าวให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่นในการที่จะกระทำสิ่งนั้นๆ

2.3 ข้อความแบบให้เหตุผล (Reason Copy) เป็นข้อความที่ให้ในเรื่องราวเหตุผล เพื่อ สร้างความเชื่อถือให้กับผู้อ่าน โดยชี้แจงว่าทำไมเขาจึงควรเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

2.4 ข้อความแบบบรรยายภาพ (Illustration-Caption Copy) เป็นข้อความสั้นๆ ที่ ใช้บรรยายภาพเท่านั้น เหมาะกับวารสารที่คนเชื่อถือองค์กรและเป็นที่รู้จักกันคืออยู่แล้ว จึงไม่ จำเป็นต้องพรรณนาอะไรมาก เพียงแต่ใช้คำบรรยายสั้นๆ ประกอบภาพก็เพียงพอ

2.5 ข้อความแบบบอกวิธีใช้ (How to Copy) เป็นข้อความที่บอกวิธี หรือขั้นตอน ให้กับผู้อ่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องนั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

ลักษณะของข้อความในวารสารยังมีลักษณะอื่นๆ อีกมาก ทั้งนี้การเลือกใช้ลักษณะ ของข้อความแต่ละประเภท จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และเรื่องราวที่ต้องการเผยแพร่ เป็นสำคัญ

3. ภาพประกอบ (Illustration) ภาพประกอบคือ ส่วนที่มาเสริมหรือขยายพาดหัว ตลอดจนสร้างความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากข้อความ ช่วยสร้างหรือดึงดูดความสนใจ และภาพที่นำมาใช้ ควรเป็นภาพที่ดูง่าย สามารถเข้าใจได้ทันที เน้นจุดสนใจในภาพ เพียงจุดเดียว และมองเห็นได้ใน ระยะไกล สามารถสื่อความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างแจ่มชัด รวมทั้งสามารถสร้าง ความจดจำให้แก่ ผู้รับได้ด้วย ลักษณะของภาพประกอบที่ใช้ในวารสาร โดยส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้

3.1 ภาพเหมือนธรรมชาติที่มองเห็น (Realistic) เป็นรูปแบบของภาพที่ต้องการ แสดงความเหมือนจริง ความถูกต้อง และบรรยากาศในขณะนั้น ทั้งนี้เพราะรูปแบบเหมือน ธรรมชาตินี้ ง่ายต่อการรับรู้ของคนทั่วไป ภาพเหมือนจริงที่ใช้ในวารสาร ส่วนใหญ่จะเป็นภาพถ่าย และนับว่าเป็นภาพที่ได้เปรียบกับภาพชนิดอื่น ตรงที่สามารถดึงดูดความสนใจได้ดี ให้ความรู้สึก ว่า สิ่งทีเห็นในภาพกำลังเคลื่อนกำลังเกิดขึ้น และสร้างความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์ได้ ความสวยงาม ของภาพและองค์ประกอบของภาพที่สมบูรณ์ จะช่วยให้ผู้ดูเกิดสุนทรียทางอารมณ์ สร้างความ ประทับใจและจดจำได้ง่าย

3.2 ภาพที่ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ (Modulation Style) เป็นภาพที่สร้างขึ้นเพื่อต้องการให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือข้อความ ซึ่งบางครั้งไม่มีรูปในธรรมชาติ หรือเป็นการออกแบบขึ้น เพื่อแสดงสาระของภาพในลักษณะภาพประดิษฐ์ เพื่อเน้นให้รูปภาพดูน่าสนใจขึ้น

3.3 ภาพซ้อน (Composite) ซึ่งเป็นการแสดงเทคนิคการถ่ายภาพ หรือการสร้างภาพด้วยคอมพิวเตอร์

3.4 ภาพการ์ตูน (Cartoon) เป็นภาพที่ใช้กันมาก เพราะดูได้ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ทุกวัย ภาพการ์ตูนมาใช้คือภาพการ์ตูนที่นำมาใช้ ต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์นั้นๆ ด้วย

3.5 ภาพในรูปแบบอิสระ (Free Style) เป็นรูปแบบที่ไม่แสดงเนื้อหาเรื่องราว อาจจะเป็นภาพศิลป์ ภาพนามธรรม หรือเป็นเพียงลวดลาย หรือรูปทรงแปลกๆ แสดงนำหน้าก่อนแก่ และพื้นผิว เพื่อตกแต่งให้วารสารดูสวยงามแปลกตา

4. ชื่อหรือสัญลักษณ์ขององค์การผู้เผยแพร่ (Identification) สัญลักษณ์ หมายถึง เครื่องหมายที่ได้รับการออกแบบ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร หรือเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายแทน กิจกรรมของเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการแสดงตัวหรือแนะนำตัวเองหรือแสดงความเป็นเจ้าของ ผู้เผยแพร่วารสารนั้นๆ ผู้สาธารณชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่จะสะท้อนถึงภาพพจน์ของเรื่องนั้นๆ โดยอาจใช้เป็น ชื่อหรือสัญลักษณ์ หรือแสดงทั้งชื่อและสัญลักษณ์พร้อมกันก็ได้ โดยทั่วไปไม่มีหลักเกณฑ์ว่า จะต้องอยู่ส่วนใดของวารสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดองค์ประกอบของภาพให้ดูสวยงามเหมาะสม ส่วนมากมักจะนำไปไว้ในส่วนล่าง หรือมุมล่างด้านขวา

การใช้สีในวารสาร สีที่ใช้ในวารสาร จะเป็นส่วนขององค์ประกอบที่จะถ่ายทอดความรู้สึก เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้สัมพันธ์กับความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย เนื้อเรื่อง และวัตถุประสงค์ในการจัดทำ นอกจากนี้ สียังช่วยสร้างบรรยากาศและอารมณ์ร่วม เพื่อการโน้มน้าวใจได้อีกด้วยการใช้สีที่เหมาะสมสามารถ ที่จะกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย เกิดพฤติกรรม หรือปฏิบัติตามในเรื่องนั้นๆ ได้เร็วขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นหลักในการออกแบบวารสาร ดังนั้น งานสำคัญที่ผู้ออกแบบวารสารจะต้องพยายามทำให้สำเร็จคือ จะต้องสร้างความสนใจนั้นก็คือความง่ายและตรงไปตรงมาของการสื่อสาร ซึ่งความง่ายในที่นี้หมายถึง ความง่ายที่จะเข้าใจในองค์ประกอบสำคัญก็คือ ส่วนที่เป็นภาพ ถ้อยคำ ตัวอักษร ที่ประกอบของวารสาร โดยเฉพาะองค์ประกอบสำคัญก็คือ ส่วนที่เป็นภาพ ถ้อยคำ ตัวอักษรที่ประกอบกันแล้ว จะต้องสอดคล้องกัน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและประทับใจ

นิสัยรักการอ่าน

ความหมายและความสำคัญของนิสัยรักการอ่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า นิสัย หมายถึง ความประพฤติที่เคยชิน รักการอ่าน หมายถึง มีจิตใจมุ่งมั่นต่อการอ่านอย่างแท้จริงเห็นความสำคัญของการอ่านอย่างยิ่ง ดังนั้น นิสัยรักการอ่านหมายความถึง การชอบอ่านจนเป็นนิสัยเมื่อมีเวลาว่าง จะชอบอ่านมากกว่าทำอย่างอื่น และชอบอ่านเอกสารทุกชนิด ทุกประเภท ทั้งบันเทิงและสารคดี

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 55) และ ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2542 : 34) ได้ให้ความหมายละเอียดขึ้นว่า หมายถึง การมุ่งมั่นในการอ่านและอ่านจนเคยชิน จนคิดเป็นนิสัย แม้บางครั้งจะมีปัญหาบ้าง และอุปสรรคต่อการอ่านบ้างแต่ก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นเอกสารสำหรับอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา วารสาร หรือแม้แต่กระดาษห่อของสามารถอ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาส แม้แต่ในห้องสุขา โดยไม่ปล่อยเวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใดนอกจากการอ่าน

นิสัยรักการอ่านนั้นไม่ได้เป็นสิ่งที่คิดตัวมาแต่กำเนิด ผู้อ่านที่จะประสบความสำเร็จในการอ่านต้องอาศัยทักษะหลายประการรวมกัน ทักษะเหล่านั้นล้วนเกิดจากการฝึกฝน สังคม และอบรมให้มีขึ้นในตัวผู้อ่าน โดยพยายามหาหนังสือมาอ่านอย่างสม่ำเสมอทุกวันอย่างมีความสุขสามารถอ่านติดต่อกันเป็นเวลานานได้ อ่านหนังสือได้รวดเร็ว และอ่านหนังสือได้ทุกประเภทมีความรักการอ่านจนเป็นนิสัย อ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่าได้ทุกประเภท มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และเรื่องที่อ่าน เป็นคนที่รักหนังสือและมีความสามารถในการเลือกหนังสืออ่าน (พินิตนันท์ บุญพามี, 2542 : 7)

สรุปได้ว่า ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านอยู่เสมอมักเป็นผู้อ่านที่ดีเพราะอ่านหนังสือได้ทุกประเภท สนใจในการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน อ่านจับใจความสำคัญของบทอ่านได้ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีความอดทน และความเพียรพยายามที่จะอ่านให้มาก รวดเร็ว และอ่านติดต่อกันเป็นเวลานานๆ ได้

เนื่องจากนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญมาก ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านมาเป็นเวลาหลายปี ดังจะเห็นได้จากโครงการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนิสัยรักการอ่านล้วนมีบทบาทสำคัญในการก่อสร้างนิสัยรักการอ่าน (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์, 2542 : 146 – 165) อาทิ

1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คือ จัดโครงการประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดโครงการประกวดการอ่านร้อยแก้ว จัดโครงการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน จัดโครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

2. โรงเรียนมีบทบาทในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คือ จัดห้องสมุดโรงเรียน จัดซื้อหนังสือเพิ่มเติม ตลอดจนวัสดุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับกิจการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ผลักดันให้ผู้เรียนอ่านหนังสืออย่างมาก จัดกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าและอ่านหนังสือมากขึ้น

3. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ร่างและทำหลักฐานให้นักเรียนนักศึกษาอ่านได้เร็วทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดหาหนังสือและรณรงค์การใช้ห้องสมุด

4. กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่าน คือ จัดโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2527 – 2529 จัดตั้งห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดและอำเภอต่างๆ และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดตั้งห้องสมุดเคลื่อนที่ เพิ่มวัสดุการอ่านที่มีคุณภาพด้วยวิธีต่างๆ เช่น แจกจ่ายหนังสือชุด ขอรับบริจาคหนังสือจากสาธารณชน อบรมผู้นำท้องถิ่นให้สามารถผลิตสิ่งพิมพ์ง่ายๆ ได้ ชักชวนให้วัดพุทธศาสนาจัดตั้งที่อ่านหนังสือในวัด และการจัดตั้งมูลนิธิหนังสือดีสู่ชนบท เป็นต้น จัดการศึกษาต่อเนื่องเพื่อให้ชาวบ้านได้มีโอกาสฝึกทักษะการรู้หนังสือ

5. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย มีบทบาทต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน คือ จัดโครงสร้างนิทรรศการหนังสือเด็กและเยาวชน จัดโครงการงานสัปดาห์ห้องสมุด จัดโครงการงานหนังสือแห่งชาติ จัดโครงการอื่นๆ เช่น โครงการป้องกันการลืมนหนังสือ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โครงการส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุด

6. สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย (Thailand Reading Association (TRA) Bangkok Council) เป็นสมาคมในเครือ ซึ่งเป็นสมาคมร่วมของสมาคมการอ่านนานาชาติ (An Affiliation of the International Reading Association (IRT) ซึ่งมีบทบาทต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน คือ จัดประชุมทางวิชาการเป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2528 เช่น การประชุมครั้งที่ 1 เรื่อง การพัฒนาบุคคล (พ.ศ. 2528) การประชุมครั้งที่ 3 เรื่อง ก้าวทันโรคด้วยการอ่าน (พ.ศ. 2531) เป็นต้น จัดอภิปรายตามโอกาสอันควร เช่น จัดอภิปรายเรื่อง “การอ่านนั้นสำคัญไฉน” เนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (พ.ศ. 2528) เป็นต้น

7. ยูเนสโก (UNESCO) คือองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่าน

การสร้างนิสัยรักการอ่าน

ทวิลักษณ์ บุญยะกาญจน (2525 : 83); ชุติ อินม้น (2533 : 48) ได้กล่าวว่า

นิสัยรักการอ่านมีความสำคัญเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านมากมาย คือ ทำให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าหนังสือทุกเล่มมีประโยชน์และเห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ ช่วยให้รู้จักหนังสือต่างๆประเภทต่างๆ รู้จักเลือกหนังสือและรู้วิธีอ่าน อีกทั้งช่วยให้รู้จักแหล่งหนังสือ ห้องสมุด ฯลฯ

วัลลภ กันทรัพย์ (2542 : 36 -39) ได้เสนอแนะวิธีการสร้างนิสัยรักการอ่านไว้ดังนี้

1. การให้ผู้อ่านมีโอกาสพบหรือเห็นหนังสือและมีโอกาสได้อ่าน โดยเฉพาะหนังสือที่มีภาพสวยๆ จะทำให้เกิดความสนใจอยากรู้อยากเห็น

2. หนังสือหรือบทความในวารสารต่างๆที่ผู้อ่านได้พบ ได้เห็นหรือได้อ่านต้องน่าสนใจกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและเป็นเรื่องที่ผู้อ่านชอบ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ามีประโยชน์มีคุณค่าหรือมีความหมาย เช่น หนังสือนิยายหรือสารคดีจะมีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากอ่านอย่างต่อเนื่องจนติดเป็นนิสัย ดังนั้น หนังสือที่จะล่อใจให้ผู้อ่านเข้าห้องสมุดแล้วหยิบหนังสือมาอ่านเพื่อเกิดความเคยชินในการอ่านจนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านต่อไปนั้น ต้องไม่ใช่ตำราเรียน เท่านั้น และมีความสนุกสนาน น่าสนใจ ตามวัยของผู้เรียน ฉะนั้น โรงเรียนควรจัดหาหนังสืออย่างหลากหลายที่อ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลินเพราะเป็นการสร้างสมนิสัยรักการอ่านได้โดยไม่รู้ตัว

3. การอยากอ่านหนังสือ คือเกิดขึ้นจากการได้เห็นผู้อื่นอ่าน ผู้สอนจึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน เช่น ผู้สอนเป็นคนรักการอ่าน เมื่ออ่านหนังสือเล่มใดก็นำมาเล่าให้ผู้เรียนฟัง แล้วกระตุ้นให้ผู้เรียนอ่านต่อ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนรักการอ่านได้มากขึ้น นอกจากนี้ครอบครัวก็มีส่วนในการเป็นแบบอย่างที่ดี เนื่องจากผู้เรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีคนอ่านหนังสือให้เห็นเป็นประจำย่อมคุ้นเคยกับการอ่าน และเกิดความรู้สึกอยากอ่านหนังสือเสมอ

ส่วนชุติ อินม้น (2533 : 49) ได้เสนอแนะวิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน

1. จัดให้ผู้อ่านหนังสือพร้อมกันและมีกิจกรรมเชิญชวนให้อ่านหนังสือ เช่น การเล่าเรื่องหนังสือ ตลอดจนตอบปัญหาจากเรื่องที่อ่าน

2. ส่งเสริมให้ผู้อ่านได้อ่านหนังสือทั่วไป โดยไม่คำนึงเนื้อหา แต่เป็นเรื่องที่ผู้เรียนชอบอ่านแล้วผ่อนคลาย

3. ส่งเสริมให้ผู้อ่านได้อ่านหนังสือได้โดยเสรีตามความต้องการ

4. ติดตามและชี้แจงอย่างถูกต้อง และฝึกให้ผู้เรียนอ่านสม่ำเสมอ

5. ส่งเสริมผู้อ่านที่มีอายุ 12 – 18 ปี ให้มีการอ่านที่ต่อเนื่องกัน มิฉะนั้น ความสนใจจะหยุดชะงัก

6. ส่งเสริมผู้อ่านที่มีอายุ 16 – 18 ปี อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเพราะเป็นการเตรียมตัวที่จะไปทำงาน

กล่าวโดยสรุป ในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียนนั้น โรงเรียนควรมีห้องสมุดที่ดีมีหนังสือที่น่าอ่านและน่าสนใจเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้อ่าน

กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายสนใจการอ่านเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็น และอ่านจนเป็นนิสัย แม้นมาศ ชวลิต และคณะ (2531 : 1 – 2) กล่าวว่า กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน ควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ความเข้าใจ หมายถึง กิจกรรมนั้นสามารถทำให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์
2. การจูงใจ หมายถึง กิจกรรมนั้นสามารถจูงใจให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านเพื่อจะได้รู้เรื่องราวที่น่ารู้ น่าสนุกในหนังสือ
3. การกระตุ้นแนะนำให้อ่านหรืออยากเห็น หมายถึง กิจกรรมนั้นจะต้องกระตุ้นหรือแนะนำให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกอยากหรืออยากเห็นเรื่องราวต่างๆ ที่มีอยู่ในหนังสือหลายอย่าง
4. การสร้างบรรยากาศการอ่าน หมายถึง นอกจากกิจกรรมจะเข้าใจ จูงใจให้อ่านและกระตุ้นความคิดให้เปิดกว้างแล้ว ยังสามารถสร้างบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และสังคม

สรุปได้ว่า ลักษณะกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดีนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่เร้าใจให้เกิดความรู้สึกอยากอ่านหนังสือ พร้อมกันนั้นก็จูงใจให้เห็นความสำคัญในการฝึกอ่านจนไม่เกิดความเบื่อหน่าย และกระตุ้นให้เกิดความอยากหรืออยากเห็นเรื่องราวต่อไป รวมทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการอ่านให้กับผู้เรียนอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การใช้สื่อการอ่านเป็นปัจจัยที่ผลต่อความเข้าใจในการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สื่อที่เป็นวารสารภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสื่อที่สอดคล้องกับแนวการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร จึงมีผู้กล่าวถึงวารสารภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

มณฑนา บุญปู้ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) สร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อเสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลคะแนนทางการเรียนระหว่างก่อนการเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ โดยทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 45 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

พิศาล อินทร์ทอ (2541 : 102) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปรางค์กู๋ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้บทเรียนเสริมอ่านจากวารสาร ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้บทเรียนอ่านเสริมสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนอ่านเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณณี เวทไชสง (2544 : 47) ศึกษาความสามารถและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้วารสารสูงกว่าก่อนการเรียนอ่านโดยใช้วารสารภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมชาย สหวิศิษฐ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความชอบรูปแบบและขนาดของตัวอักษร 2 รูปแบบ ที่มีความยาก - ง่ายในการอ่านของสื่อสิ่งพิมพ์ทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวนระดับละ 90 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 และระดับปริญญาตรีปีที่ 2 มีความชอบต่อรูปแบบและขนาดตัวอักษรทั้ง 2 รูปแบบ คือตัวอักษรแบบตัวโค้งมน และตัวอักษรแบบตัวเหลี่ยม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Ehlers-Zavala (2000 อ้างถึงใน กัลยา เมืองแสน, 2544) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านจับใจความภาษาต่างประเทศ โดยการใช้หนังสือนิทานที่มีรูปภาพประกอบ กับหนังสือนิทานที่ไม่มีภาพประกอบ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือนิทานที่มีรูปภาพประกอบเนื้อเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือนิทานไม่มีภาพประกอบเนื้อเรื่อง

โจนส์ (John, 1998 : 404-407) ได้ศึกษาผลการใช้บทความที่นำมาจากวารสารกับนักศึกษาวิชาชีพครูของสถาบันเทคโนโลยี ในประเทศจีน โดยให้นักศึกษาแต่ละคนเลือกอ่านบทความที่ตนสนใจ และคิดว่ามีประโยชน์ จากนั้นตีพิมพ์ วารสาร หรือหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ แล้วเปิดโอกาสให้ผู้อ่านเขียนและพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ตนอ่านแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ใช้บทความที่นำมาจากวารสารมีความสามารถในการอ่านและมีแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น

กิลลิส (Gillis, 1984) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของผู้อ่านที่สนใจ จำนวน 93 คน เป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยใช้บทความในวารสารภาษาอังกฤษในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้อ่านที่ใช้บทความในวารสารภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้บทความในวารสารภาษาอังกฤษ

ชอมสกี (Chomsky, 1997 : 47-60) ทักษะการอ่าน ก็เป็นอีกทักษะหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยดังกล่าวในการวิเคราะห์หากลั่นกรองเพื่อที่จะเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ ประกอบกับการอ่านบทความในวารสารเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านเรียนรู้จากสิ่งพิมพ์ต่างๆ ด้วยใจรัก สนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างแรงจูงใจภายใน ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้นิยม (Constructivism Theory) ซึ่งเน้นให้ผู้อ่านให้เรียนรู้ ควบคู่กับการทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ โดยอาศัยประสบการณ์ของตนเองหรือความรู้เดิมที่สะสมมาเป็นพื้นฐาน

แมคอินไทร์ (Mcintyre, 1996 อ้างถึงใน พรเพ็ญ พุ่มสะอาด, 2543 : 55) ได้ทำการศึกษาพบว่าเจตคติกับความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก และเจตคติเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

จากงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศแสดงให้เห็นว่า การใช้วารสารภาษาอังกฤษในการพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีทักษะการอ่านดีขึ้นเนื่องจากในวารสารภาษาอังกฤษมีข้อความทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ช่วยในการพัฒนาการอ่าน เป็นประโยชน์ในการอ่านภาษาอังกฤษและช่วยให้อ่านมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษอีกด้วย

สรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การนำวารสารภาษาอังกฤษมาใช้ในการส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจะช่วยให้ผู้เรียนได้อ่านภาษาที่ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อความหมายในชีวิตประจำวันได้

นอกจากนั้นเนื้อหาจากวารสารภาษาอังกฤษเป็นเรื่องทันสมัย อยู่ในความสนใจของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการอ่าน เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เข้าใจได้ง่าย และยังช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่อ่านภาษาอังกฤษและประโยชน์ที่จะนำแนวการอ่านไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่าเป็นสื่อแห่งการเรียนรู้ที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้มีการสร้างและพัฒนาวารสารภาษาอังกฤษ Niramon Whizz Kids ให้มีความเหมาะสมกับการสอนและวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับวารสารภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในเรื่องการส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งนับได้ว่าเป็นสื่อที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน